

Rutin

Rutinhandbok individuellt förskrivna hjälpmedel

Fastställd av	Verksamhetschef LSS och HSL
Datum för fastställande	2026-07-27
Gäller för	Förskrivare inom Östhammars kommun

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Syfte.....	5
Omfattning.....	5
Definitioner	6
Inledning.....	7
Organisation för hjälpmedelshantering i Östhammars kommun	8
HUL (Hjälpmedel Uppsala Län)	8
Hjälpmedelsverksamheten.....	8
Förskrivare	9
FIA – Försörjning, integration och arbete	9
Hjälpmedelsförråd inom Östhammars kommun.....	10
Basförråd AT / FT / SG.....	10
Basförråd SSK.....	10
Förskrivarportalen	11
Bedömning	11
Förskrivningsprocessen.....	11
Beslutsstöd – Checklista vid förskrivning av hjälpmedel.....	12
Kombination av medicintekniska produkter	12
Resa	12
Risker med hjälpmedel.....	13
Riskanalys	13
Skyddsåtgärder	14
Sortiment	14
Särskilt hjälpmedelsärende.....	14
Hur går jag till väga?	15
SSK – tryckavlastande madrasser	15
Antal hjälpmedel som får förskrivas	17
Beställning och leverans av HUL-hjälpmedel.....	17
Produkter som beställs via HUL:	17
Leverans av HUL-hjälpmedel till kommunförrådet	18
Leverans av HUL hjälpmedel direkt till patientens bostad	18
Akut beställning och leverans av HUL-hjälpmedel	19
Beställning av vårdsäng och basmadrass från HUL.....	19
Beställning K-hjälpmedel.....	19

Bildstöd	19
Övriga K-hjälpmedel.....	20
Hämta själv i Kommunförrådet.....	20
Brådskanie HUL-hjälpmedel från Kommunförrådet.....	20
Leveranser till basförråden.....	21
Prova ut och anpassa produkten till patienten	21
Arbetsorder.....	22
Byte av däck.....	22
Fast montering och återställning	22
Försäkring.....	23
Positioneringsbälte	23
Tillbehör till hjälpmedel.....	23
Utprovningsorder till konsulent.....	24
Utprovningsprotokoll	24
Åtgärder och anpassning av K-hjälpmedel.....	24
Specialanpassning	24
Avgifter för hemsjukvård och hjälpmedel.....	25
Avsluta debitering månadskostnad.....	26
Batterier.....	26
Besiktning.....	26
Bruksanvisning.....	26
Hygien och rengöring av hjälpmedel	26
Hjälpmedel som utsatts för smitta	26
Lånevillkor, patientens ansvar.....	27
Reparation / Underhåll / Service	27
Arbetsorder.....	27
Akut reparation HUL-hjälpmedel.....	28
Om HUL hjälpmedel går sönder en kväll eller helg.....	28
Däck på rullstolar	28
Reparationer K-hjälpmedel	29
Avvikelse.....	29
Uppföljning	30
När inget uppföljningsbehov finns:	30
När uppföljningsbehov kan finnas:	31
Om det finns behov av fortsatt uppföljning:.....	31

Byte av hjälpmedel.....	31
Periodisk inspektion – årlig uppföljning	31
Registrering och avregistrering av K- och HUL hjälpmedel.....	32
Återlämning	33
Hjälpmedel som inte har återlämnats	34
Hjälpmedel och flytt	34
Flytt till eller från Östhammar kommun.....	34
Flytt inom länet	34
Flytt inom Östhammars kommun.....	35
Övrig information	35
Bostadsanpassningsbidrag (BAB)	35
Daglig verksamhet.....	35
Egenansvar	35
Fritidsboende/dubbelt boende	35
Försäljning av hjälpmedel	36
Ingen försäljning av hjälpmedel sker inom Hjälpmedelsverksamheten. För produkter som inte är förskrivningsbara hänvisas till hjälpmedelsbutiker.	36
Grundutrustning.....	36
Korttidslån	36
Skyddad identitet	36
Sortimentsgrupper	36
Sport/hobby/motion.....	37
Synpunktshantering	37
Övertagande av hjälpmedel mellan huvudmän när personen fyller 21 år	37
Hjälpmedel utanför kommunens förskrivansvar	38
Arbetslivet	38
Asylsökande	38
Barn och ungdomar under 21 år	38
Handikappanpassning av bil/moped.....	38
HVB-hem	38
Skolhjälpmedel till vuxna.....	39
Syn-, hörsel-, kommunikations samt ortopedtekniska hjälpmedel.....	39
Sport/hobby/motion.....	39
Utländska medborgare.....	39
Utomlänsperson som vistas i Östhammars kommun.....	39

Förskrivningsbara produktområden och produkter.....	39
04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling	40
09 Hjälpmedel för personlig vård och deltagande i personlig vård.....	43
12 Hjälpmedel relaterade till personlig förflyttning och transport.....	46
15 Hjälpmedel i hushållet.....	57
18 Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler	57
22 27 Hjälpmedel för kognition	62
Samlade kriterier då kognitiva hjälpmedel finns under flera ISO-koder.....	62
24 13 Hjälpmedel för styrsätt	63

Bakgrund

Kommunen ansvarar för individuellt förskrivna hjälpmedel avseende förflyttning, hygien samt kognition till patienter från 21 års ålder. ”Rutin Individuellt förskrivna hjälpmedel inom Östhammars kommun”, beskriver hur förskrivning går till samt övriga rutiner och praktisk hantering avseende hjälpmedel. För övergripande information gällande individuellt förskrivna hjälpmedel var god se ”Riktlinje för Individuellt förskrivna hjälpmedel inom Östhammars kommun”.

[Länk till Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel inom Östhammars kommun, Rutin Individuellt förskrivna hjälpmedel inom Östhammars kommun](#): [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Syfte

Att ge dig som förskrivare stöd vid bedömning och förskrivning av individuella hjälpmedel samt praktisk hantering inom Östhammars kommun.

Omfattning

”Rutin Individuellt förskrivna hjälpmedel i Östhammars kommun”, omfattar individuellt förskrivna hjälpmedel för patienter från 21 års ålder som är folkbokförda i Östhammars kommun. Rutinen omfattar dig som förskrivare som inom ditt ansvarsområde förskriver individuella hjälpmedel utifrån kommunens ansvar. [Sökväg/länk](#) till hänvisade dokument står under respektive rubrik

Definitioner

Basförråd: Hjälpmedelsförråd med ett mindre hjälpmedelslager på respektive ort i kommunen. Arbetsterapeuter, Fysioterapeuter/Sjukgymnaster, Rehabassistenter och sjuksköterskor har separata förråd.

FIA: Försörjning, integration och arbete, som bland annat ansvarar för rekonditionering, service, reparation, lagerhantering och hjälpmedelstransporter inom Östhammars kommun.

Förskrivare: En person som är behörig att genomföra en förskrivning. Inom kommunen kan en förskrivare vara legitimerad arbetsterapeut (AT), fysioterapeut (FT)/sjukgymnast (SG) och sjuksköterska (SSK). Det är vårdgivaren som bedömer kompetens och utser vem som ska förskriva hjälpmedel och inom vilka produktgrupper.

Förrådsansvarig: Sakkunnig i hjälpmedels- och förrådsfrågor. Ansvarig för lagerhantering i Kommunförrådet.

Grundutrustning: Hjälpmedel som köps in och ansvaras av respektive enhetschef inom särskilt boende enligt SOL och LSS, bostad med särskild service, daglig verksamhet, dagverksamhet, Korttidsenheten, Närvårdsenheten (HSL) samt ordinärt boende.

HAL: Hjälpmedelsansvarig, som är sakkunnig i respektive kommun i länet. HAL har ett övergripande ansvar inom hjälpmedelsområdet samt ansvar för kommunens riktlinje och rutiner gällande individuellt förskrivna hjälpmedel.

Hjälpmedel för det dagliga livet: Individuellt utprovad produkt som syftar till att bibehålla eller öka aktivitet, delaktighet eller självständighet genom att kompensera en funktionsnedsättning ([Sökväg Socialstyrelsens termbank: https://termbank.socialstyrelsen.se](https://termbank.socialstyrelsen.se))

HUL: Hjälpmedel Uppsala Län. Gemensam hjälpmedelsenhet för 7 av länets kommuner. HUL utför insatser utifrån HUL-Samverkansavtal med bilagor.

HUL-hjälpmedel: Avancerade hjälpmedel som Hjälpmedel Uppsala Län köper in och lagerhåller för respektive kommun i länet. Kommunerna äger sina inköpta hjälpmedel.

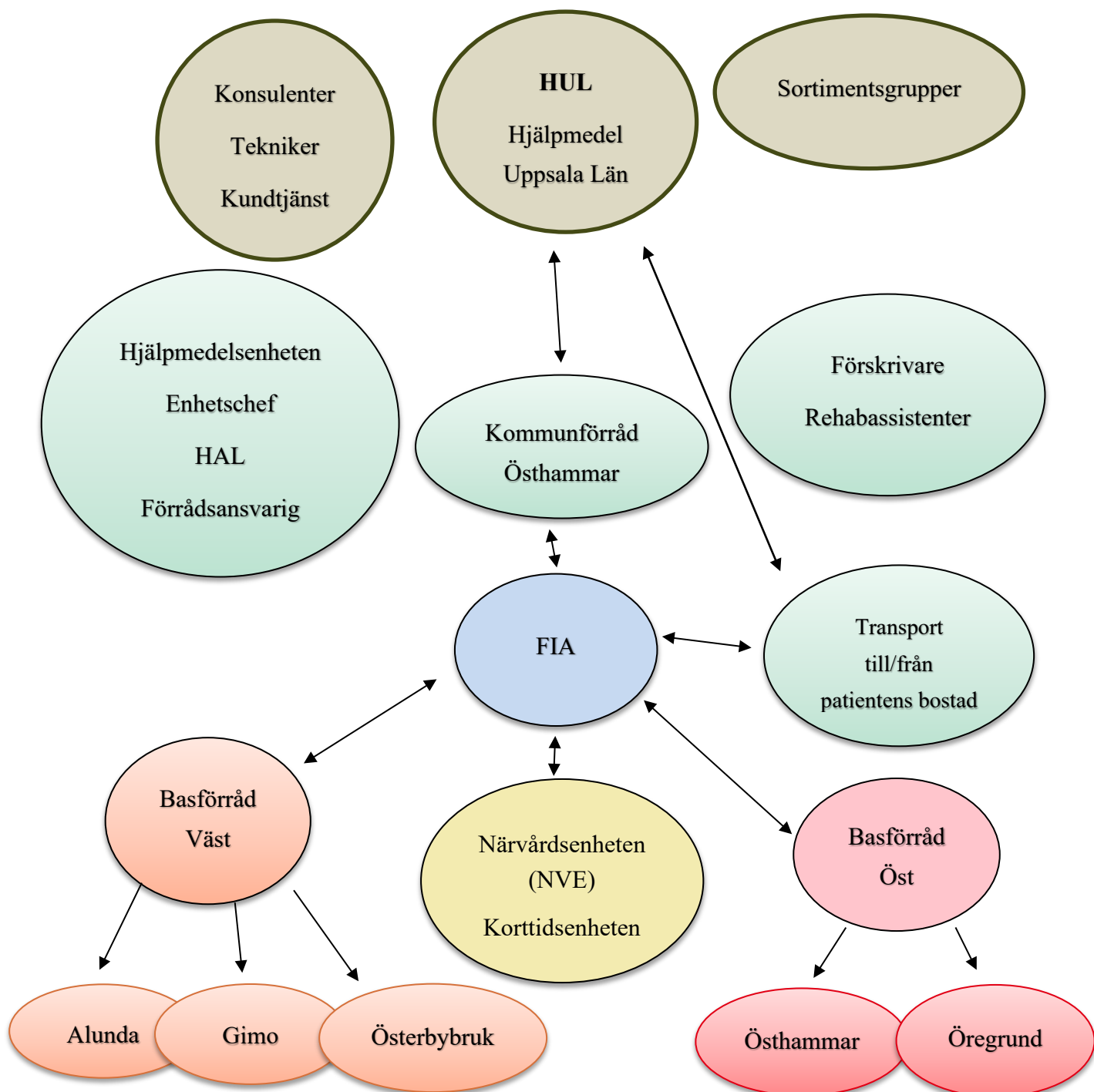
K-hjälpmedel: Hjälpmedel som kommunen köper in, lagerhåller och ansvarar för till exempel gånghjälpmedel och hygienhjälpmedel.

Kommunförråd: Kommunens huvudförråd med hjälpmedel på Albrektsgatan 14 C i Östhammar

MAR: Medicinskt ansvarig för rehabilitering inom kommunen

MAS: Medicinskt ansvarig sjuksköterska inom kommunen

Inledning

Organisation för hjälpmedelshantering i Östhammars kommun

HUL (Hjälpmedel Uppsala Län)

HUL är ett länsövergripande samarbete för hjälpmedelsförsörjning och hjälpmedelskompetens mellan kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala och Östhammar.

Enheten HUL ansvarar bland annat för:

- Avancerade hjälpmedel som till exempel rullstolar, ståstöd, mobila hygienstolar, tryckavlastande madrasser och kognitiva hjälpmedel
- Inköp, försäljning, hantering, lagerhållning, rekonditionering och reparation av kommunernas HUL-hjälpmedel
- Ansvarar för upphandling, tekniker- och konsulent kompetens
- Förskrivarutbildningar inom upphandlat sortiment
- Försäljning respektive köp av begagnade hjälpmedel mellan kommunerna

HUL- enheten ligger på Palmbladsgatan 8 i Uppsala. Övrigt se kontaktuppgifter på sidan 64 samt i Förskrivarportalen.

Sökväg HUL-samverkansavtal: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Hjälpmedelsverksamheten

Hjälpmedelsverksamheten består av Hjälpmedelsansvarig (HAL), förrådsansvarig och enhetschef.

Kommunen äger samtliga inköpta hjälpmedel och har ansvaret för dem.

På Kommunförrådet hanteras och lagerhålls K-hjälpmedel som till exempel rollatorer, toalettförhöjningar, lyftselar. HUL-hjälpmedel hanteras inne på HUL.

En del avancerade HUL-hjälpmedel finns i lager i Kommunförrådet för akuta behov som till exempel tryckavlastande madrasser, ellyft, mobil hygienstol.

Hjälpmedelsverksamheten ansvarar för utarbetande av riktlinjer, rutiner, inköp och lagerhållning. Förskrivare, politiker, brukarorganisationer och andra aktörer kan vända sig till Hjälpmedelsverksamheten för råd och stöd gällande hjälpmedelsförsörjningen i Östhammars kommun. Hjälpmedelsverksamheten representerar kommunen i det länsövergripande HUL-samarbetet.

Förskrivare

För att bli förskrivare behöver du vara legitimerad arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast eller sjuksköterska anställd i kommunen eller inom regionens enheter.

För att få förskrivningsrätt och behörighet i Förskrivarportalen, behöver du gå följande utbildningar nedan. Kontakta HAL. Se kontaktuppgifter på sidan 64.

- Grundläggande förskrivningsrätt: Lokal genomgång som HAL håller i. Du får bland annat introduktion i kommunens riktlinjer och rutiner vid förskrivning av individuella hjälpmedel samt Förskrivarportalen/Myloc
- Genomföra Socialstyrelsens webb-utbildning ”Förskrivning av hjälpmedel”
Efter genomförd utbildning ska kursbevis skickas till HAL
- Gå förskrivarutbildningar på HUL, inom de produktområden utifrån ditt ansvar och roll som förskrivare
- HAL registrerar och ger dig behörighet i Förskrivarportalen efter överenskommelse
- Inloggning i Förskrivarportalen kan göras via SITH:s kort och Bank-ID

Som förskrivare ska du ha:

- Kunskap om hjälpmedel och följa Socialstyrelsens ”Förskrivningsprocessen”.
Bedömning av behov ska bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet, samt följa aktuella riktlinjer och rutiner, Patientens delaktighet är en viktig del i ett evidensbaserat arbetssätt, Som förskrivare ansvarar du för att dokumentera insatserna i patientjournal samt se till att hjälpmedelsinnehav för patienten registreras och avregistreras i Förskrivarportalen.
- Som nyutexaminerad/nyanställd legitimerad arbetsterapeut, fysioterapeut /sjukgymnast eller sjuksköterska, får du förskriva de flesta individuella hjälpmedel i samråd med erfaren kollega, innan du har gått relevanta förskrivarutbildningar. Se undantag nedan.

Obs! Du får inte förskriva elrullstolar, brukarstyrda drivaggregat, ellyft samt luftväxlande tryckavlastande madrasser, innan du har gått förskrivarutbildningar för dessa hjälpmedel.

Länk till: [Förskrivning av hjälpmedel - Socialstyrelsen utbildning](#)

Länk till: [Förskrivning av hjälpmedel – Stöd vid förskrivning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning - Socialstyrelsen](#)

FIA – Försörjning, integration och arbete

Hjälpmedelsverksamheten har en överenskommelse med FIA, för bland annat rekonditionering, service, reparation, lagerhantering och hjälpmedelstransporter inom Östhammars kommun. Personal finns på plats och utgår ifrån kommunförrådet i Östhammar måndag-fredag.

[Sökväg](#) Överenskommelse inom omsorgskontoret gällande Kommunförrådet för tekniska hjälpmedel Östhammars kommun: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Kommunförråd Tekniska hjälpmedel/
Överenskommelser och avtal

Hjälpmedelsförråd inom Östhammars kommun

Kommunförrådet ligger på Albrektsgatan 14 C i Östhammar, och bemannas av personal inom FIA dagtid.

Beställda HUL- och K-hjälpmedel transporteras av FIA via Kommunförrådet till basförråden ute på orterna enligt körschema.

Det finns undantag av vissa avancerade och tyngre HUL- hjälpmedel, som levereras och hämtas direkt på patientens privata adress av HUL som till exempel vårdsäng, ellyft, tippbräda, ståstöd, elrullstol och duschvagn. Dessa leveranser sker enligt körschema.

FIA transporterar smutsiga HUL- och K hjälpmedel från respektive basförråd till Kommunförrådet enligt körschema. FIA kan även hämta smutsiga hjälpmedel på patientens hemadress vid behov.

[Sökväg](#) Ungefärliga transporttider-FIA: K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Kommunförråd tekniska hjälpmedel

[Sökväg](#) HUL körschema: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument/Gemensamma rutiner

Basförråd AT / FT / SG

Öst:	Nr: Basförråd i Förskrivarportalen
Närvårdsenheten, Östhammars Vårdcentrum	801
Vårdcentrum Östhammar	802
Tallparksgården Öregrund	803

Väst:

Lärkbacken, Gimo	804
Olandsgården, Alunda	805
Parkvägen, Österbybruk	806

Basförråd SSK

Öst:

Digitalt: Vårdcentrum, Östhammar	802
----------------------------------	-----

I praktiken: Korttidsenhetens förråd på Östhammars Vårdcentrum

Väst:

Olandsgården, Alunda	805
Lärkbacken, Gimo	804
Parkvägen, Österbybruk	806

Förskrivarportalen

Förskrivarportalen, är ett läns-gemensamt digitalt verksamhetssystem för hjälpmedel som HUL administrerar. I Förskrivarportalen finns bland annat aktuella sortimentskataloger för upphandlade HUL- och K-hjälpmedel, beställning av HUL-hjälpmedel, förskrivarutbildningar, rutiner, kontaktuppgifter. Som förskrivare ansvarar du för att registrera förskrivet hjälpmedel i Förskrivarportalen samt avregistrera hjälpmedel i samband med återlämning. Det finns "Guide Myloc" i Förskrivarportalen, som beskriver hur du går till väga i olika moment.

- För att få behörighet till Förskrivarportalen: Se under rubrik "Förskrivare"
- Inloggning i Förskrivarportalen kan göras via Bank-ID alternativt SITH:s kort

[Sökväg](#) Guide Myloc samt Sortimentskataloger: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Bedömning

Som förskrivare gör du en bedömning av hjälpmedelsbehov. Det är viktigt att patienten får möjlighet till att vara delaktig. Förskrivningsprocessen börjar först när bedömningen är klar och beslut har tagits att behoven ska åtgärdas med hjälpmedel. Se bild nedan.

Det är viktigt att du som förskrivare har kunskap om hjälpmedlet, att hjälpmedlet är förskrivningsbart samt att patienten uppfyller kommunens kriterier och mål. Se under rubrik "Förskrivningsbara produktområden".

En riskanalys av det tänkta hjälpmedlet behöver alltid göras, se nedan under rubrik "Riskanalys".

Sätt ett konkret mål tillsammans med patienten över syftet med hjälpmedlet.

Förskrivningsprocessen

Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i Hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2021:52) beskriver processen som nedan:

1. Patientens behov identifieras och att produkten motsvarar hans eller hennes behov

2. Produkten provas ut och anpassas till patienten
3. Produkten samordnas med produkter som tidigare förskrivits, lämnats ut eller tillförts till patienten
4. En bedömning görs om behovet av anpassning i patientens hemmiljö för att produkterna ska kunna fungera tillsammans på ett säkert sätt
5. Säkerhetsåtgärder vidtas för anpassning av patientens hemmiljö, om det behövs
6. Information ges till användaren om hur produkten ska användas och vilka åtgärder som ska vidtas i enlighet med tillverkarens säkerhetsföreskrifter. Obs! Viktigt att lämna ut bruksanvisning för aktuellt hjälpmedel samt broschyr Tekniska hjälpmedel.
7. Användaren instrueras och tränas i att använda produkten
8. Produkten registreras i vårdgivarens system för underhåll och
9. Förskrivningen, utlämnandet eller tillförandet till patienten följs upp och utvärderas fram till dess att behovet upphört eller ansvaret för patienten övertagits av annan vårdgivare.

Beslutsstöd – Checklista vid förskrivning av hjälpmedel

Inför hjälpmedelsförskrivning kan du som förskrivare ta hjälp av ”Beslutsstöd – Checklista vid förskrivning av hjälpmedel”. Beslutsstödet är tänkt som ett stöd för dig som förskrivare och patienten vid behovsbedömning, genom att bland annat väga samman effekt, nytta, angelägenhet och konsekvens. Den sammanlagda bedömningen fungerar som ett stöd inför beslut om hjälpmedlet ska förskrivas eller inte.

[Sökväg](#) Beslutsstöd - Checklista vid förskrivning av hjälpmedel: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/ Kommunförråd Tekniska hjälpmedel

Kombination av medicintekniska produkter

Kontrollera om kombinationsavtal finns mellan olika produkter som ska kombineras. Kontakta hjälpmedelskonsulent vid behov. Ibland kan kombination av olika leverantörers produkter innebära en specialanpassning.

Resa

Hjälpmedel kan tas med vid resa. Informera patienten att se över sin reseförsäkring. Kostnader för transport, reparation eller eventuell anpassning som behövs för resan bekostas

inte av kommunen. Obs! Undantag är nödvändig reparation som skett hos en svensk hjälpmedelscentral. Faktura/kvitto samt vad som utförts skickas till HAL.

Om en patient vill ta med sin el-rullstol i samband med en utlandsvistelse krävs ibland transportcertifikat för batteriet. Dessa finns att få hos tillverkaren.

Risker med hjälpmedel

Eventuella risker med ett hjälpmedel måste alltid bedömas utifrån patientens sjukdomstillstånd eller funktionsnedsättning och hjälpmedlets komplexitet. Hjälpmedel kan utgöra en risk för vård skada i kombination med andra faktorer, som till exempel

- Patientens sjukdomstillstånd eller funktionsnedsättning
- Nedsatt autonomi hos patienten
- Kognitiva svårigheter hos patienten
- Hjälpmedlets komplexitet
- Reparation, underhåll och service av hjälpmedlet
- Bristande kunskap hos den patienten eller hälso- och sjukvårdspersonal som ska hantera hjälpmedlet
- Brister i överföringen mellan hälso- och sjukvårdspersonal

Risikanalys

Inför varje förskrivning av ett hjälpmedel behöver du som förskrivare göra en bedömning om hjälpmedlet innebär några risker för patienten. Riskanalys ingår alltid vid specialanpassning.

Som stöd kan nedanstående riskmatris från Socialstyrelsen användas om du som förskrivare har bedömt att det finns en risk med förskrivning.

		Allvarlighetsgrad			
		Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Sannolikhet	Mycket stor (4)	16	12	8	4
	Stor (3)	12	9	6	3
	Liten (2)	8	6	4	2
	Mycket liten (1)	4	3	2	1

Källa: *Department of Veterans Affairs, National Center for Patient Safety, USA*

Identifiera risker

Vad kan hända? Hur sannolikt är det att det händer?

Eliminera eventuella risker

Kan risker elimineras? Om det går att göra något för att eliminera eller ta bort riskerna helt, ska det beskrivas.

Beskriv och motivera kvarvarande risker

Det kan finnas kvarvarande risker som inte gått att minimera eller eliminera. Kvarvarande risker ska vara funktionellt och medicinskt försvarbara. Obs! Förskriv inte hjälpmedlet om riskerna inte är acceptabla.

Patient och/eller närstående eller andra personer, ska informeras om de kvarvarande riskerna med hjälpmedlet. Riskbedömningen dokumenteras i patientens journal.

[Länk till Riskmatris: Förskrivning av hjälpmedel – Stöd vid förskrivning av hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning - Socialstyrelsen](#)

Skyddsåtgärder

Vid bedömt behov av sänggrind, bälte eller bord, ska alltid en teambaserad bedömning göras innan förskrivning. Bedömningen ska dokumenteras i patientens journal, Var god se ”Rutin hantering av skyddsåtgärder”.

[Länk till Rutin hantering av skyddsåtgärder: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Sortiment

Det finns ett upphandlat sortiment av K- och HUL-hjälpmedel, som ska provas i första hand. Aktuella sortimentskataloger finns i Förskrivarportalen. Om det finns behov av hjälpmedel utanför befintligt sortiment, kontaktar du som förskrivare Hjälpmedelsverksamheten för beslut om eventuellt inköp, se under ”Särskilt hjälpmedelsärende” nedan.

[Sökväg](#) Sortimentskataloger: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Särskilt hjälpmedelsärende

Dokument ”Särskilt hjälpmedelsärende” krävs när det finns behov av hjälpmedel utanför sortiment, samt vid bedömt behov av avancerade och dyra hjälpmedel (inom förskrivningsbara produktområden). Använd även ”Beslutstöd - Checklista vid förskrivning av hjälpmedel” som stöd vid behov.

Det är du som förskrivare som bedömer behovet och beslutar om patienten uppfyller kriterier och mål för att eventuellt få hjälpmedlet förskrivet.

Det står beskrivet för varje hjälpmedel under rubrik ”Förskrivningsbara produktområden”, vilka hjälpmedel som kräver ”Särskilt hjälpmedelsärende”. Det finns vissa undantag för K-hjälpmedel.

Undantag när det gäller enklare K-hjälpmedel:

- Mejla förrådsansvarig adminhjalpmedel@osthammar.se
- Ange vilka hjälpmedel som har provats och inte fungerat samt specia önskemål om inköp av produkt utanför sortiment. Ange artikelnummer och företag.

”Särskilt hjälpmedelsärende”:

- Fylls i av dig som förskrivare, skickas till HAL via internpost alternativt sekretessmejl via journalsystemet, samt bifogas som bilaga till patientens journal.
- Ärendet behandlas av enhetschef och HAL samt förskrivare vid behov. Enhetschef bifaller eller avslår ansökan. HAL skickar beslut per post till förskrivare.
- Obs! Ett bifall på ”Särskilt hjälpmedelsärende”, innebär att du som förskrivare kan gå vidare i ärendet och vid behov boka utprovning på HUL, alternativt i patientens bostad och närmiljö.

I samband med utprovning eller inträning, kan det visa sig att hjälpmedlet inte är lämpligt för patienten av olika anledningar. Det kan bli aktuellt med ett alternativt hjälpmedel, eller ingen förskrivning.

Samverka vid behov med handläggare inom BAB, om det till exempel är aktuellt med el-rullstol och behov av ramp. Det krävs muntligt samtycke från patienten, vilket ska dokumenteras i patientens journal.

[Sökväg](#) Särskilt hjälpmedelsärende: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

[Sökväg](#) Beslutsstöd - Checklista vid förskrivning av hjälpmedel: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser / Kommunförråd Tekniska hjälpmedel.

Hur går jag till väga?

SSK – tryckavlastande madrasser

Ansvarig förskrivare: Kommunens SSK

Tryckavlastande madrass är ett HUL-hjälpmedel.

- Veckobeställning görs via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv.
- Se i ”Lathund - Förskrivning av tryckavlastande madrass och grindförhöjare”. Lathunden beskriver hur du som förskrivare gör en beställning av madrass och eventuellt grindförhöjare, registrering- samt avregistrering av madrass/grindförhöjare på patient i Förskrivarportalen.

- Du hittar aktuellt upphandlat madrass sortiment i ”Madrasser sortimentskatalog” i Förskrivarportalen
- Teamarbete: SSK samverkar med AT, FT/SG vid bedömt behov av madrass. Det kan till exempel påverka patientens förmåga att kunna göra överflyttningar till/från säng, vilopositioner.
- Var noga med att gå igenom hur madrassen fungerar för patient, närstående/personal, samt lämna ut bruksanvisning och ”Broschyr Tekniska hjälpmedel” i samband med förskrivning.
- Vid fel på madrassen ska en funktionskontroll göras på plats enligt bruksanvisningen. Om felet kvarstår - skriv en ”OBS-blankett” och fäst på madrassen. Placera madrassen i tillhörande väska alternativt plastsäck. Madrassen skickas åter till Kommunförrådet enligt FIA:s körschema. Avregistrera madrassen på patienten och beställ en ny enligt rutin.

Vid beställning av vårdsäng och basmadrass från HUL

Ansvarig förskrivare: AT och FT/SG.

Teamarbete: AT, FT/SG samverkar med berörd sjuksköterska om det finns behov av tryckavlastande madrass i samband med beställning av vårdsäng och basmadrass. Det finns i nuläget en upphandlad basmadrass som går upp till sårgrad 3 i sortiment - Melissa Parad 14 cm. Vid beställning i Förskrivarportalen, går det att välja Melissa Parad 14 i stället för standard basmadrass Melissa Basic 12 cm.

Periodisk inspektion / Årlig uppföljning:

Utöver uppföljning enligt ”Förskrivningsprocessen”, ska årlig uppföljning göras.

Tryckavlastande madrasser ska inspekteras varje år för att säkerställa funktionen och att madrassen används på rätt sätt. Inspektionen utförs av sjuksköterska eller personal som fått tydliga instruktioner.

Följ tillverkarens anvisningar!

Vid uppföljning kontrolleras bland annat följande:

- Att madrassen fungerar som den ska
- Ålder på madrassen
- Kontrollera överdrag, inuti och utanpå, finns revor/hål?
- Kontrollera slangar och infästningar så att de är hela och sitter som de ska
- Kontrollera att bruksanvisningen finns tillgänglig

Dokumentation sker i patientens journal.

Fördelning av medicinskt ansvar - FMA

Som sjuksköterska/förskrivare, har du ansvaret för förskrivning av tryckavlastande madrasser i kommunen och kontaktas om behovet uppmärksammas av vårdcentral. Aktuellt patientärende kommuniceras med stöd av gemensam planering och ordination via ”Fördelning av medicinskt ansvar” (FMA), och planering av vårdåtgärder för bland annat bedömning och förskrivning av tryckavlastande madrass. Regionen skickar FMA till kommunens sjuksköterska via regionens verksamhetssystem. Se i ViS- dokument under sökväg nedan.

[Länk till](#) Lathund förskrivning av sår-behandlande madrass och grindförhöjare: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

[Länk till](#) Aktuell mall madrassbeställning SSK, OBS-blankett Mall samt FIA:s ungefärliga transporttider för hjälpmedelsleveranser, Ines: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

[Sökväg](#) Madrasser Sortimentskatalog: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

[Länk till](#) Broschyr Tekniska hjälpmedel: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

[Länk till](#) ViS - Vård i Samverkan - Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel i samverkan: [GetDocument](#)

Antal hjälpmedel som får förskrivas

Generellt gäller att ett hjälpmedel per behovsområde kan förskrivas till en patient.

Det kan bli aktuellt med dubbelförskrivning utifrån:

- Omgivningsfaktorer: Patienten har till exempel behov av att kunna vistas på flera boendeplan för att klara primära behov som att förflytta sig till/från toalett, dusch eller säng.
- Vid stadigvarande dubbla boenden: Till exempel unga vuxna som bor hos två föräldrar och transport av hjälpmedel inte är möjligt eller är en risk
- Patient som har sin arbetsplats inom Daglig verksamhet: Har behov av individuellt anpassat och förskrivet hjälpmedel. Transport av hjälpmedel är inte möjligt eller bedöms som risk
- Hygieniska aspekter: Frekvent tvätt av hjälpmedlet är nödvändigt till exempel, lyftsele, glidlakan, överdrag till rullstolsdyna.

Dubbel uppsättning av hjälpmedel kan inte förskrivas när det enbart handlar om att undvika nedsmutsning.

Beställning och leverans av HUL-hjälpmedel

Produkter som beställs via HUL:

- Arbetsstolar
- Duschvagnar

- Elgåbord
- Elrullstolar
- Gripostång
- Hygienstolar på hjul
- Kognitiva hjälpmedel
- Ellyftar: Mobila, uppresningslyft, stationär (tak)
- Manuella rullstolar
- Ståstöd
- Sängar
- Elektriskt sängryggstöd
- Tippbrädor
- Toaletsitslyft

Se upphandlade produkter i sortimentskatalogen för K- och HUL-hjälpmedel i Förskrivarportalen.

I Förskrivarportalen finns olika beställningssätt av HUL-hjälpmedel:

- Funktionsbeställning: Välj så långt det är möjligt funktionsbeställning
- Produktbeställning: Beställning av specifik produkt i Förskrivarportalen
- Ny Produkt: Produkt utanför upphandlat sortiment. Det krävs godkänt "Särskilt Hjälpmedelsärende". Se under rubrik "Särskilt hjälpmedelsärende".

[Sökväg](#) Sortimentskataloger: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Leverans av HUL-hjälpmedel till kommunförrådet

På tisdagar kommer leverans av beställda hjälpmedel från HUL till Kommunförrådet i Östhammar.

Beställning som inkommit till HUL senast klockan 08:00 två dagar innan schemalagd leveransdag, ska enligt avtal levereras på leveransdagen, förutsatt att hjälpmedlet finns i lager.

Leverans av HUL hjälpmedel direkt till patientens bostad

Elrullstol, mobil lyft, uppresningslyft, duschvagn, mobil hygienstol med ellyft, säng med basmadrass, tippbräda, ståstöd beställs direkt till patientens bostad. Leverans av dessa sker enligt körschema i Förskrivarportalen. Order behöver inkomma till HUL 2 arbetsdagar innan. Som förskrivare anger du i beställningen var leverans ska ske. Se sökväg nedan.

[Sökväg](#) Körschema HUL: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Akut beställning och leverans av HUL-hjälpmedel

Det är möjligt att beställa säng och mobil lyft akut, om inte behovet kan vänta till ordinarie leveransdag till exempel vid utskrivning från slutenvård, patient i palliativt skede. Om något av dessa hjälpmedel har beställts, kan även mobil hygienstol beställas och levereras samtidigt. Fyll i önskad produkt i meddelandetexten. Enligt avtal ska leverans ske samma dag om ordern inkommer före kl. 14:00. Akut beställning bör om möjligt undvikas på grund av en ökad kostnad.

[Sökväg](#) Rutin Akut beställning HUL, Provisorisk rutin Akut rullstol HUL: Förskrivarportalen /Myloc/Dokument/Gemensamma rutiner

Beställning av vårdsäng och basmadrass från HUL

Ansvarig förskrivare: AT, FT/SG.

Vårdsäng och basmadrass beställs från HUL i Förskrivarportalen. Säng med basmadrass levereras till angiven privat adress.

Teamarbete: Samverka med berörd sjuksköterska om det eventuellt finns behov av tryckavlastande madrass i samband med beställning av vårdsäng och basmadrass. Det finns i nuläget en upphandlad basmadrass som går upp till sårgrad 3 i sortiment - Melissa Parad 14 cm. Vid beställning i Förskrivarportalen, går det att välja Melissa Parad 14 i stället för standard basmadrass Melissa Basic 12 cm.

Vid behov av ny basmadrass beställs detta via ”Produktbeställning” i Förskrivarportalen. Kommunen bekostar basmadrass till individuellt förskriven vårdsäng. Om patienten önskar en annan madrass än vad som erbjuds är detta ett egenansvar.

[Sökväg](#) Madrasser sortimentskatalog: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Beställning K-hjälpmedel

Bildstöd

Beställning av Bildstöd görs hos Konst och Media, som är en arbetsplats inom Kommunens dagliga verksamhet

Använd Konst och Medias beställningsbroschyr och beställningsmall. Se sökväg nedan

Inför debiteringsunderlag:

- Fyll i dina kontaktuppgifter samt referenskod ZZ7465 i Konst och Medias beställningsmall
- Mejla adminhjalpmedel@osthammar.se: Vad har beställts? antal? samt initialer på patienten.

[Sökväg](#) Beställningskatalog Konst & Media, Beställningsformulär Bildstöd ifyllningsbart: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser /Kommunförråd Tekniska hjälpmedel.

Övriga K-hjälpmedel

Beställning ifrån Kommunförråd 800 Östhammar

- Fyll i en veckobeställning på blankett ”Beställning av hjälpmedel från Kommunförrådet”. Fyll i önskat behov av K-hjälpmedel och spara sedan beställningen under Mapp Kommunförråd Tekniska hjälpmedel.
- Område Gimo, Närvården, Östhammar, Öregrund: Beställ senast tisdag klockan 12:00
- Område Alunda, Österbybruk: Beställ senast onsdag klockan 12:00

[Sökväg](#) Beställning av hjälpmedel från Kommunförrådet: Gemensamt K: Omsorgskontoret / LSS och HSL /Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser /Kommunförråd Tekniska hjälpmedel.

Hämta själv i Kommunförrådet

Du har möjlighet att själv hämta hjälpmedel i Kommunförrådet.

Förrådets öppettider är måndag-torsdag kl. 08.00-14:45 och fredagar kl. 08.00-14:00

Dörren är låst - ring på klockan.

Övrig tid: Du kan kontakta förrådsansvarig vid behov. Extra nyckel finns att hämta på Hjälpmedelsverksamheten i Östhammar efter överenskommelse.

Obs! Var noga med att registrera hjälpmedlet på patient i Förskrivarportalen, alternativt flytta över hjälpmedlet till aktuellt basförråd.

Smutsiga hjälpmedel ställs i rekondrummet - ingång Albrektsgatan 14 D.

Brådiskande HUL-hjälpmedel från Kommunförrådet

I Kommunförrådet i Östhammar finns ett lager av HUL-hjälpmedel för brådiskande behov:

- Manuella rullstolar, komfortrullstolar samt transportrullstolar
- Mobila hygienstolar utan/med tilt
- Mobil lyft
- Elektriskt sängryggstöd
- Elgåbord

Tillbehör: Båge grindförhöjare, grindskydd, extra bäcken till dusch/toastol

- Boka brådiskande hjälpmedel i Excell dokument ”Brådiskande hjälpmedel i förrådet” under mappen Kommunförråd tekniska hjälpmedel samt mejla adminhjalpmedel@osthammar.se.

- Fyll i vad du har bokat alternativt hämtat, behov av specifik dyna/mått samt leveransställe.
- Registrera aktuellt hjälpmedel på patienten i Förskrivarportalen.

[Sökväg](#) Excell dokument Brådiskande hjälpmedel i förrådet: Gemensamt K: Omsorgskontoret /LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Mapp Kommunförråd Tekniska hjälpmedel /Brådiskande hjälpmedel

Leveranser till basförråden

Ordinarie veckoleverans

FIA kör ut beställda K- och HUL-hjälpmedel från Kommunförrådet till basförråden på respektive ort enligt körschema.

Från:	Till:	Dag:
Kommunförråd Östhammar	Basförråd x 2 Östhammar Närvården och Rehab/SSK	Onsdag
Kommunförråd Östhammar	Basförråd Öregrund	Onsdag
Kommunförråd Östhammar	Basförråd Gimo	Onsdag
Kommunförråd Östhammar	Basförråd Österbybruk	Torsdag
Kommunförråd Östhammar	Basförråd Alunda	Torsdag

Prova ut och anpassa produkten till patienten

I dialog med patienten väljer du som förskrivare i första hand ut hjälpmedel utifrån aktuellt sortiment. Observera om produkten kräver godkänt ”Särskilt hjälpmedelsärende”. Se under respektive produktområde under rubrik ”Förskrivningsbara produktområden”, samt under rubrik ”Särskilt hjälpmedelsärende”.

Tänk på patientens förväntade nytta i förhållande till kostnaden. I första hand ska det enklaste och minst kostsamma hjälpmedlet som uppfyller behovet provas. Prova ut valt hjälpmedel i den miljö det är tänkt att användas. Samordna hjälpmedlet med eventuellt tidigare förskrivna hjälpmedel.

Bedöm behovet av anpassning i hemmiljön för att hjälpmedlet ska kunna användas på ett säkert sätt. Vid behov av specialanpassning, se rubrik ”Specialanpassning”.

Arbetsorder

HUL-hjälpmedel

Vid behov av reparation eller anpassning av ett HUL hjälpmedel, används ”Arbetsorder” i Förskrivarportalen. Arbetsorder utförs inom 3 arbetsdagar om ordern är lagd före klockan 18:00, förutsatt att tillbehöret eller reservdelen finns i lager och patienten är nåbar.

Körschema för tekniker finns i Förskrivarportalen.

[Sökväg](#) Körschema HUL: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument/Gemensamma rutiner

Byte av däck

- **Manuell rullstol:**

Patienten kan få ett annat hjulpar till en rullstol förskrivet. Som förskrivare bedömer du tillsammans med patienten om rullstolen används i mycket skiftande miljöer eller där det utifrån riskbedömning är nödvändigt att snabbt ha tillgång till nya hjul. Det finns även så kallade ”skins”, som fästs utanpå befintligt däck för att få bättre grepp på till exempel vinterväglag. Montering av däcken/skins ska kunna utföras självständigt eller med hjälp av personal/anhöriga. Förvaring måste säkerställas i eller i anslutning till patientens bostad.

Särskilt hjälpmedelsärende: Nej

Beställning: ”Utprovningsorder” i Förskrivarportalen

- **Elrullstol:**

Inför förskrivning av elrullstol behöver du ta ställning till om andra typer av däck än standard krävs. I första hand gäller byte till däck som fungerar året om i patientens närmiljö, i undantagsfall kan byte mellan sommar- och vinterdäck vara aktuellt. Byte mellan sommar- och vinterdäck gäller för aktiva patient som är helt beroende av sin rullstol för att klara dagliga aktiviteter och där närmiljön motiverar andra typer av däck vintertid. Förvaring av däcken måste säkerställas i eller i anslutning till patientens bostad.

Särskilt hjälpmedelsärende: Ja

Beställning: ”Utprovningsorder” i Förskrivarportalen

Fast montering och återställning

Vissa hjälpmedel kräver en fast montering i bostaden som till exempel stationär lyft och gripstång.

Som förskrivare behöver du informera att viss åverkan kan ske när hjälpmedel monteras bort. Lämna ut ”Broschyr Tekniska hjälpmedel” vid behov.

Patienten behöver få ett skriftligt medgivande av fastighetsägare, innan patienten kan få beviljat fast montering av hjälpmedel. Patienten ansvarar själv för kontakten med berörd fastighetsägare.

Östhammars kommun bekostar inte återställning efter att fast monterade hjälpmedel tagits bort. En enkel återställning görs av leverantören vid nedmontering, såsom borttagning av skruvar och spackling av hål i vägg och tak.

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

[Länk till: Riktlinje individuellt förskrivna hjälpmedel inom Östhammars kommun: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Försäkring

Patienten rekommenderas att se över sitt försäkringsskydd gällande dyrare hjälpmedel, så att det gäller vid stöld och brand, samt teckna reseförsäkring om hjälpmedlet tas med på resa. Se ”Broschyr Tekniska hjälpmedel”.

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Positioneringsbälte

Positioneringsbälte till rullstol är en skyddsåtgärd.

Det ska göras en riskanalys och dokumenteras i journal. Montering kan göras av dig som förskrivare efter genomgången förskrivarutbildning för positioneringsbälten. Om du som förskrivare inte gått utbildningen krävs en ”Arbetsorder” som beställs i Förskrivarportalen. Se sökväg till ”Rutin skyddsåtgärder” nedan.

[Länk till Rutin hantering av skyddsåtgärder: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Tillbehör till hjälpmedel

Tillbehör till K-hjälpmedel: Beställs av förrådsansvarig på Hjälpmedelsenheten. Montering kan göras av FIA:s förrådspersonal eller du själv som förskrivare.

Tillbehör till HUL-hjälpmedel: Beställs i Förskrivarportalen. Du kan välja om du monterar tillbehöret själv eller beställer ”Arbetsorder” på detta via Förskrivarportalen. Notera ordernumret på tillbehöret och gör sedan en Arbetsorder där du anger ordernumret. Se ”Guide Myloc”.

[Sökväg](#) Guide Myloc samt Sortimentsskataloger: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument

Utprovningsorder till konsulent

Använd ”Utprovningsorder”, när det finns behov av konsulenthjälp till exempel vid utprovning av rullstol, stationär lyft, elrullstol, eltilt till komfortrullstol och kognitiva hjälpmedel. Det kan även gälla konsultation via telefon eller mejl gällande specifik patient eller produkt.

Om det gäller hjälpmedel som kräver ”Särskilt hjälpmedelsärende”, ska det framgå i ordern att detta är godkänt av HAL.

Som förskrivare ansvarar du för att bevaka erbjuden tid under ”Mina utprovningar” i Förskrivarportalen. Om du blir sjuk eller har semester, ska du säkerställa att någon kollega bevakar erbjuden tid.

Vid en utprovning ska du som förskrivare själv delta, då det ”förväntas” att du är den som känner patienten bäst. Konsulent ska erbjuda tid för utprovning inom 20 arbetsdagar.

Obs! Lägg information om utprovningsorder i arbetslistan samt datum enligt Rutin ”Rehab” under K-mappen.

Utprovningsprotokoll

I samband med förskrivning av lyftsele ska utprovningsprotokoll fyllas i.

Du kan använda protokollen på tillverkarens hemsida. Aktuellt utprovningsprotokoll ska finnas tillgängligt för personalen.

Åtgärder och anpassning av K-hjälpmedel

Hanteras av FIA i Kommunförrådet. Det kan till exempel gälla byte till enhandsbroms på rollator.

Beställ önskad anpassning via mejl till förrådsansvarig adminhjalpmedel@osthammar.se

Specialanpassning

Om det inte finns någon produkt som tillgodoser patientens behov, kan ibland en specialanpassning av en befintlig produkt behöva göras.

Innan specialanpassning utförs, behöver du som förskrivare ha gått förskrivarutbildning ”Anpassning/specialanpassning”.

Specialanpassning innebär:

- Produkter kombineras på ett sätt som tillverkaren inte avsett eller godkänt.
- Ingrepp görs i konstruktionen eller tillägg görs på färdig produkt.

- En färdig produkt används på ett nytt sätt inom ett nytt användningsområde som avviker från tillverkarens anvisning.

Vid en specialanpassning:

- Det ska vara utrett av dig som förskrivare att det inte finns alternativa hjälpmedel som kan undvika behovet av specialanpassning
- Det ska alltid finnas en skriftlig anvisning som grund.
- Produkten ska märkas med ”specialanpassad produkt” och CE-märkningen tas bort
- Specialanpassningen dokumenteras av både Hjälpmedelstekniker och förskrivare
- Förskrivaren övertar som utfärdat anvisningen produktansvaret från tillverkaren och för de egenskaper produkten får
- Hjälpmedelstekniker som utfört specialanpassningen ansvarar för det tekniska utförandet

[Sökväg](#) Anvisningar och dokument för specialanpassning: Förskrivarportalen/Myloc/
Dokument

Informera, instruera och träna

Som förskrivare ansvara du för att instruera hur hjälpmedlet fungerar, träna användandet i den miljö det ska användas i. Informera patient och vid behov anhörig/personal om hjälpmedlets användning. Handled vid behov vård- och omsorgspersonal i användandet och skötsel av hjälpmedlet, om patienten inte kan ta eget ansvar.

Lämna skriftliga instruktioner, bruksanvisningen samt ”Broschyr Tekniska Hjälpmedel”. Informera om vart patienten vänder sig om det blir fel på hjälpmedlet.

Om en patient inte kan sköta sitt hjälpmedel själv eller med hjälp av anhörig kan patienten ansöka hos biståndshandläggare för hjälp med detta.

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel](#), Broschyr Så här använder du din rollator:
[Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Avgifter för hemsjukvård och hjälpmedel

Var noga med att informera patient/anhörig om vilka avgifter som gäller.

Se ”Information om avgifter inom omsorg” nedan. Avgifterna regleras för varje nytt år av Kommunfullmäktige. Kommunen tar ut avgift för:

- Extra manuell rullstol (gäller både manuell- och transportrullstol)
- Elrullstol (gäller även drivaggregat, freewheel)
- Extra rollator

Patienten får betala full avgift för varje påbörjad månad och fakturan kommer månaden efter.

Kommunen tar även ut en avgift för hembesök, delegerad hemsjukvård samt förskrivning av hjälpmedel för hjälpmedel.

Debitering registreras via journalsystemet.

[Länk till](#) Information om avgifter inom omsorg: [avgifter-inom-omsorg---informationsblad-2026.pdf](#)

Avsluta debitering månadskostnad

I samband med att patienten återlämnar ett hjälpmedel med tillhörande månadskostnad, ansvarar du som förskrivare för att avsluta patientens månadsdebitering. Skicka avslut via journalsystemet.

Batterier

Patienten står själv för kostnaden för batterier till kognitiva hjälpmedel. Byte av batteri till elrullstol kan patienten få betala om denne inte underhållsladdat enligt bruksanvisningen.

Besiktning

Besiktning av ellyftar utförs 1 gång per år av tekniker via HUL samt inför utleverans till patient. Framkommer det att en lyft inte besiktigats inom besiktningsperioden gör du som förskrivare en "Arbetsorder" i Förskrivarportalen.

Bruksanvisning

Bruksanvisningar ska lämnas med förskrivet hjälpmedel till patient, närstående eller omvårdnadspersonal. Hjälpmedlet betraktas inte lagmässigt som komplett utan bruksanvisningen.

Hygien och rengöring av hjälpmedel

Rengöring ska följa instruktionerna i bruksanvisningen. Innan återlämning ska hjälpmedlet vara synligt rent.

Hjälpmedel som utsatts för smitta

Om känd smitta förekommer, fyller du som förskrivare i en "OBS blankett" med information och sätter på hjälpmedlet innan hjälpmedlet återlämnas till Kommunförrådet.

Förrådspersonalen tar hand om alla hjälpmedel med OBS-blanketter som kommer till Kommunförrådet, oavsett om det gäller ett HUL- eller K-hjälpmedel. Förrådspersonalen ser till att fortsatt hantering av hjälpmedlet sker på ett säkert sätt utifrån gällande rutiner.

[Sökväg](#) OBS-blankett: _Gemensamt K: Omsorgskontoret/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser Kommunförråd Tekniska hjälpmedel/Alla OBS-blanketter

Lånevillkor, patientens ansvar

Se ”Broschyr Tekniska hjälpmedel”.

Individuellt förskrivet hjälpmedel är ett lån från Östhammars kommun. Patienten är ansvarig för lånade hjälpmedel och är skyldig att vårda och hålla dem rena. Det innebär bland annat ansvar för daglig skötsel och underhåll samt ansvar för lämplig förvaring. Vid behov kan patienten behöva stöd ifrån anhörig eller personal. I bruksanvisningen för respektive hjälpmedel finns mer detaljerad information.

Patienten ansvarar för att kontakta dig som förskrivare om bland annat hjälpmedelsbehovet förändras eller upphör, om hjälpmedlet går sönder, eller vid flytt.

Stulet hjälpmedel ska polisanmälas. För enklare hjälpmedel såsom till exempel rollator görs en bedömning och eventuellt ny förskrivning.

För avancerade hjälpmedel kontakta HAL för dialog före ny bedömning och eventuell förskrivning.

Om ett hjälpmedel skadas utöver normal användning kan patienten bli ersättningsskyldig. Patienten debiteras för hjälpmedlets kostnad eller arbetskostnaden för de antal teknikertimmar som överstiger normalt nyttjande.

Om hjälpmedlet skadas vid till exempel flygresa ska en skadeanmälan göras direkt på plats till flygbolaget eller motsvarande. Alla krav mot försäkringsbolag är patientens ansvar.

Kommunens hjälpmedelsverksamhet debiterar endast patienten.

Om hjälpmedel inte återlämnas, eller hjälpmedel förloras på grund av oaktsamhet, debiteras patienten för inköp av ett nytt.

Resonera med HAL och enhetschef vid behov.

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Reparation / Underhåll / Service

Arbetsorder

Använd ”Arbetsorder” i Förskrivarportalen, när det finns behov av reparation eller anpassning av ett hjälpmedel. Arbetsorder utförs enligt HUL-avtalet inom 3 arbetsdagar om ordern är lagd före kl. 18:00, förutsatt att tillbehöret eller reservdelen finns i lager och patienten är nåbar. Körschema för teknikerna finns i Förskrivarportalen.

[Sökväg](#) Körschema HUL: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument/Gemensamma rutiner

Akut reparation HUL-hjälpmedel

Vid bedömt behov av akut reparation av hjälpmedel, se rutin ”Behov av akut reparation/service av hjälpmedel”, i Förskrivarportalen. Se sökväg nedan.

Beställning av akut reparation ska ha inkommit HUL före klockan 14:00 för att reparation ska kunna utföras samma dag alternativt nästa dag. Detta förutsatt att reservdelar finns i lager.

Som förskrivare anger du att ärendet är akut i samband med att ”Arbetsordern” skickas in.

För att betraktas som ett akut ärende ska det trasiga hjälpmedlet:

- Medföra säkerhetsrisk om det används i trasigt tillstånd
- Vara absolut nödvändigt att använda för brukaren i de primära ADL-aktiviteterna: Förflyttning inomhus, överförflyttning, toalettbesök, dusch/hygien, äta, kunna kommunicera och av/påklädning.
- Inte kunna ersättas med annat befintligt hjälpmedel
- Ingen annan person finns till hands som kan vara behjälplig med den aktivitet som måste utföras.

[Sökväg](#) Reparation och service: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument/Mapp Reparation och service

Om HUL hjälpmedel går sönder en kväll eller helg

Akuta åtgärder efter kontorstid och helgdagar:

Se i ”Broschyr Tekniska Hjälpmedel”. Kontaktuppgifter och jourtider finns även i Förskrivarportalen/Myloc.

Patienten, närstående eller personal kan kontakta Jourservice Recover.

Recover, reparerar inga hjälpmedel utan avhjälpel endast situationen genom att till exempel sänka patientens vårdsäng som fastnat i högt läge, hjälpa patienten ur lyft och lyftsele om lyften fastnat samt frakta hem trasig elrullstol till patientens bostad.

Jourservice Recover gäller från klockan 14:00 på vardagar och klockan 11:00 på dag före röd dag samt helg.

Tel Recover: 010 - 177 77 00

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Däck på rullstolar

Patienten debiteras 300 kronor per däck oavsett vilken typ av rullstol.

Kommunen står för HUL:s arbetskostnad. Om patienten väljer att gå till en valfri cykelreparatör bekostar patienten arbetskostnaden själv (endast manuella rullstolar)

- Däck manuella rullstolar: Patienten kan även välja att laga däck hos valfri cykelreparatör. Om HUL:s tekniker ska anlitas, använd ”Arbetsorder” vid beställning i Förskrivarportalen.
- Däck elrullstolar: Däck på elrullstolar ska alltid lagas av tekniker på HUL. ”Arbetsorder” beställs i Förskrivarportalen. HUL debiterar den enskilde för materialet.

Reparationer K-hjälpmedel

Trasiga K-hjälpmedel byts ut. Samtliga K-hjälpmedel kasseras via Kommunförrådet. Fyll i ”OBS blankett” och fäst på aktuellt K-hjälpmedel före avregistrering och återlämning till Kommunförrådets lager 800-Rekond – Östhammar Rekond.

[Sökväg](#) OBS blankett: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Basförråd Tekniska hjälpmedel/Alla OBS blanketter/OBS-blankett MALL.

Avvikelse

Avvikelserapportering ska göras när det är något fel på produkter, tillbud och olyckor som sker med hjälpmedel. Alla avvikelser som sker med hjälpmedel måste registreras som en sådan enligt Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården HSLF-FS 2021:52.

- Ta trasigt hjälpmedel ur bruk. Märk upp tydligt att det är trasigt med ifylld ”OBS-blankett”. Registrera avvikelse i kommunens avvikelssystem samt i Förskrivarportalen.
- Meddela HAL
- Skriv avvikelenumret tydligt på en lapp som fästs på hjälpmedlet. Hjälpmedlet skickas med nästa leverans från Kommunförrådet till HUL.
- Personal på HUL utreder sedan ärendet enligt fastställda rutiner. Du som anmälare får återkoppling i Förskrivarportalen.
- Önskas ett nytt hjälpmedel behöver du göra en ny beställning, på grund av att det inte går att ange detta på avvikelsen

Regionen/Habiliteringen: Registrera händelsen i internt avvikelssystem. I övrigt som i stycket ovan. MAR/HAL återkopplar.

[Sökväg](#) OBS-blankett: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Basförråd Tekniska hjälpmedel/Alla OBS-blanketter/OBS-blankett MALL

Uppföljning

När patienten har använt sitt hjälpmedel en tid ska en uppföljning göras, för avstämning om de uppsatta målen med hjälpmedlet har uppnåtts.

En uppföljning ger dig som förskrivare möjlighet att försäkra dig om att patienten och eventuell anhörig eller personal, har uppfattat den information och instruktion rätt som lämnats ut.

Vissa hjälpmedel har vi återkommande uppföljning på, andra kan vara i behov av flera uppföljningar utifrån bedömning. Se ”Analysmodell för uppföljningsbehov” nedan samt under rubrik ”Periodisk inspektion”.

Som stöd i bedömningen av hjälpmedlets funktion, nytta och risk kan du som förskrivare använda dig av analysmodellen nedan

Oavsett resultat av analysen ska bedömningen alltid journalföras.

Om du som förskrivare bedömer att det behövs fortsatt uppföljningsbehov, ska planen för uppföljning registreras i patientens journal.

Stöd till dig som förskrivare: Analysmodell för uppföljningsbehov (Göteborgs Stad, Primärvården Göteborg och Sahlgrenska sjukhuset)

A	B
Analys av hjälpmedlets funktion och nytta utifrån uppsatta mål.	Analys av risk med hjälpmedlet utifrån användning och hantering.
1. Funktion och nytta är uppnått enligt uppsatta mål.	1. Sannolikt ingen risk för tillbud eller skada.
2. Hjälpmedlets framtida funktion och nytta är osäker.	2. Viss risk för tillbud eller skada.
3. Ytterligare instruktion eller träning krävs för att nyttan ska kunna ses.	3. Betydande risk för tillbud eller skada.

När inget uppföljningsbehov finns:

Hjälpmedelsärendet kan avslutas (vilande) när du som förskrivare har bedömt att både A och B ligger på nivå 1. Det är viktigt att säkerställa att patienten (eller närstående, personal) har förstått information och instruktion samt kan ta ansvar för att kontakta dig som förskrivare om behovet behöver förnyas eller förändras. Bedömningen ska journalföras.

Obs! Patientens journal kan inte avslutas så länge patienten har kvar hjälpmedel. Lämna underlag för debitering i journalsystemet. Om patienten ska flytta behöver överrapportering göras. Kontakta HAL.

När uppföljningsbehov kan finnas:

Om du som förskrivare bedömer att A eller B ligger på nivå 2 behöver du som förskrivare ta ställning till om en fortsatt uppföljning behöver göras. Om uppföljning behövs, ska du som förskrivare planera för hur den ska göras och hur ofta. Du som förskrivare rapporterar över ärendet till en annan vårdgivare om det medicinska ansvaret för patienten inte kvarstår inom den egna verksamheten till exempel vid flytt. Kontakta HAL. Om ingen uppföljning behövs avslutas (vilande) ärendet. Obs! Patientens journal kan inte avslutas så länge patienten har kvar hjälpmedel.

Om det finns behov av fortsatt uppföljning:

Om du som förskrivare bedömer att A eller B ligger på nivå 3, eller om patienten inte kan ta ansvar för att ta kontakt vid förnyat eller förändrat behov, är det viktigt att återkommande uppföljningar planeras in. Bedömning, eventuell plan för uppföljning samt återkommande uppföljningar ska journalföras i patientens vårdplan. Ärendet ska rapporteras över till en annan vårdgivare om det medicinska ansvaret för patienten inte kvarstår inom den egna verksamheten vid till exempel flytt. Kontakta HAL.

Byte av hjälpmedel

Byte av hjälpmedel kan göras om patientens behov förändrats till exempel när förskrivet hjälpmedel inte längre uppfyller behovet, om hjälpmedlet är utslitet och inte kan repareras. Blankett "Särskilt hjälpmedelsärende" kan krävas vid byte. Rådgör med HAL

[Sökväg](#) Särskilt hjälpmedelsärende: Förskrivarportalen/Dokument/Särskilt hjälpmedelsärende

Periodisk inspektion – årlig uppföljning

Kravet på återkommande besiktning, periodisk inspektion och uppföljning är till för att säkerställa patientsäkerhet och säkra att avancerade hjälpmedel används i den utsträckning det är tänkt.

✓ Lyftsele

Lyftselar ska inspekteras varje halvår för att säkerställa att lyftselen är hel och att den är lämplig för patienten (ISO 10535–2006). Lyftselar ska även inspekteras efter varje tvätt.

Inspektionen utförs av AT, FT/SG eller personal som fått tydliga instruktioner. Tillverkarens anvisningar skall följas. Dokument finns på lyfttillverkarens webbplats. Obs! Var noga med att selen har en namnlapp med patientens namn. Namnlappar finns att beställa ifrån Kommunförrådet.

Vid behov görs ett provlyft för att försäkra sig att selen fortfarande passar (Obs! detta får enbart AT eller FT/SG bedöma). Viktnedgång, förändrad aktivitetsförmåga samt ändrad funktionsförmåga kan påverka selens passform.

Dokumentera i patientens journal enligt dokumentationsrutin. Eventuella papperskopior från inspektionen behöver inte sparas.

✓ **Tryckavlastande madrass**

Tryckavlastande madrasser ska inspekteras varje år för att säkerställa funktionen och att madrassen används på rätt sätt.

Inspektionen utförs av SSK eller personal som fått tydliga instruktioner.

Följ tillverkarens anvisningar!

Dokumentera i patientens journal enligt dokumentationsrutin.

✓ **El-rullstol**

El-rullstolar ska följas upp årligen av AT.

Vid ny förskrivning ska en första uppföljning göras efter ca 3 månader.

Använd ”Checklista vid uppföljning av elrullstol och drivaggregat” i Förskrivarportalen.

Dokumentera i journalen enligt dokumentationsrutin.

[Sökväg](#) Checklista vid uppföljning av elrullstol och drivaggregat: Förskrivarportalen/Myloc/Dokument/Eldrift rullstol

✓ **Ståstöd / tippbräda**

Ståstöd och tippbrädor ska följas upp årligen av FT/SG.

Använd instruktion ”Årlig kontroll tippbräda och ståstöd”, i Förskrivarportalen samt följ tillverkarens anvisningar.

Dokumentera i patientens journal enligt dokumentationsrutin.

[Sökväg](#) Årlig kontroll tippbräda och ståstöd: Förskrivarportalen /Myloc /Dokument / Gemensamma rutiner

Registrering och avregistrering av K- och HUL hjälpmedel

Som förskrivare ansvarar du för att registrera och avregistrera samtliga individuellt förskrivna hjälpmedel och tillbehör i Förskrivarportalen, både K- och HUL-hjälpmedel.

- HUL-hjälpmedel: Registreras på patienten direkt vid beställning av hjälpmedlet i Förskrivarportalen. Avregistreras i Förskrivarportalen/Myloc: 800-HUL-Östhammar åter HUL

- **K-hjälpmedel:** Registrera på patient i Förskrivarportalen när hjälpmedlet har lämnats ut och förskrivits. Avregistrera i Förskrivarportalen/Myloc: 800-Rekond-Östhammars Rekond.

Lathund för SSK: Registrering och avregistrering madrasser och båge grindförhöjare. Se ”Lathund förskrivning av sår-behandlande madrass och grindförhöjare” nedan.

Sökväg Guide Myloc FSP: Förskrivarportalen/Myloc/Länkar alt Guider Myloc FS

Länk till Lathund förskrivning av sår-behandlande madrass och grindförhöjare: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Återlämning

Samtliga individuellt förskrivna K- och HUL- hjälpmedel är ett lån och ska återlämnas när patienten eller närstående/personal upplever att behovet upphört, eller att du som förskrivare bedömer att patienten inte längre har behov av hjälpmedlet. Återlämning ska i första hand göras av patienten eller anhörig på orten där patienten bor. Se undantag nedan.

HUL hjälpmedel som hämtas direkt på patientens hemadress:

Ellyft (mobil, uppresningslyft samt stationär)

Mobil hygienstol (Endast i kombination med säng /och eller lyft)

Elrullstol

Ståstöd

Tippbräda

Duschvagn

Gripostång

Toalettlyft

Patienten ansvarar för att hjälpmedlet återlämnas väl rengjort.

I första hand ska patienten själv ansvara för återlämning av förskrivna hjälpmedel.

Patienten kontaktar förskrivare på orten. Patient och förskrivare kommer överens om när och var patienten kan lämna tillbaka det rengjorda hjälpmedlet. Se återlämningsställen per ort i ”Broschyr Tekniska hjälpmedel”.

I andra hand kan du som förskrivare beställa hämtning av FIA.

Fyll i dokument ”Mall Hämtning av hjälpmedel på privat adress”. Lägg dokumentet under aktuell ort i mapp Kommunförråd Tekniska hjälpmedel. Se sökväg nedan.

Mejla adminhjalpmedel@osthammar.se om att det finns behov av hämtning på aktuell ort.

När hämtningen är utförd, får du som förskrivare återkoppling ifrån förrådsansvarig via mejl.

Det är viktigt att du som förskrivare avregistrerar aktuella hjälpmedel på patient. Se under rubrik "Registrering och avregistrering" ovan.

Obs! Var noga med att debitering avslutas via journalsystemet, vid återlämning av elrullstol, extra rollator, extra rullstol.

[Länk till Broschyr Tekniska hjälpmedel: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

[Sökväg](#) Hämtning av hjälpmedel på privat adress: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Kommunförråd Tekniska hjälpmedel/
Aktuell ort

Hjälpmedel som inte har återlämnats

Om patienten/anhöriga inte har lämnat tillbaka individuellt lånade hjälpmedel, skickar du som förskrivare blankett "Ej återlämnat hjälpmedel" samt aktuell inventarielista från Förskrivarportalen. Det står bland annat att patienten/anhörig ska kontakta dig som förskrivare. Om inte hjälpmedel återlämnas, kontaktar du HAL för dialog om vidare åtgärd. Dokumentera i patientens journal.

[Sökväg](#) Blankett Ej återlämnat hjälpmedel: Gemensamt K: Omsorgskontoret/LSS och HSL/ Rehab, hjälpmedel och förebyggande insatser/Kommunförråd Tekniska hjälpmedel/
Broschyrer

Hjälpmedel och flytt

Flytt till eller från Östhammar kommun

Grundregeln är att vi ska sträva efter att patienten inte blir utan hjälpmedel i samband med flytt. Det är i första hand hjälpmedel som behövs direkt vid flytt som kan medtas, till exempel gånghjälpmedel eller rullstol som patienten använder dagligen.

Om det inte har skett någon överenskommelse om vilka hjälpmedel som ska tas med, är avflyttande kommun/region ansvarig för kostnaden för transport tillbaka om hjälpmedlen inte övertas.

Flytt inom länet

För samtliga kommuner (exklusive Älvkarleby): Kontakta HAL alternativt skicka patientens personnummer till HAL via säkert meddelande (säker e-post via journalsystemet). Ange vilken kommun patienten flyttar till. Kontakta förskrivare i mottagande kommun för överrapportering. För Älvkarleby gäller samma som för "Flytt från Östhammars kommun" (se ovan). HAL "flyttar" över aktuell patient i Myloc. Medtagna hjälpmedel debiteras med automatik i Myloc.

Flytt inom Östhammars kommun

- Vid flytt från ordinärt boende till bostad inom SOL eller LSS:

Rapportera till berörd förskrivare som övertar förskrivansvaret. Hjälpmedel som betraktas som grundutrustning medtas ej från hemmet. Övriga individuellt förskrivna hjälpmedel medtas vid bedömt behov.

- Flytt mellan ordinära boenden:

Flytt av vårdsäng utförs av HUL. Gör en ”Arbetsorder” i Förskrivarportalen.

Övrig information

Bostadsanpassningsbidrag (BAB)

Enligt § 5 i lagen om Bostadsanpassningsbidrag (2018:222) lämnas bostadsanpassningsbidrag för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökande. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av region eller kommun enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

[Länk till](#) Broschyr Bostadsanpassning: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Daglig verksamhet

Enskild arbetstagare/patient ska ta med sig förskrivna hjälpmedel till daglig verksamhet i den mån det är möjligt. Om detta inte är praktiskt möjligt kan individuell förskrivning ske av kommunens- och/eller regionens arbetsterapeut och fysioterapeut/sjukgymnast. Hjälpmedel avsedda för personal eller hjälpmedel som kan användas av flera patienter köps in och bekostas av verksamheten. Se ”Rutin Grundutrustning”.

[Länk till](#) Rutin Grundutrustning: [Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Egenansvar

Om en persons hjälpmedelsbehov inte omfattas av kommunens ansvar hänvisas personen till att själv köpa och ansvara för produkten. Förskrivare kan bistå med generella råd om produkter/hjälpmedel, vilket inte behöver journalföras. Ges individuella råd ska dessa journalföras

Fritidsboende/dubbelt boende

Fritidsboende utrustas inte, men patienten kan ta med förskrivna hjälpmedel vid behov.

Två boenden kan i vissa fall utrustas om det gäller regelbunden växelvis vistelse. Detta gäller till exempel för två olika föräldrahem eller om make/maka/sambo flyttat till särskilt boende, men regelbundet vistas hos sin make/maka/sambo i ordinärt boende.

Försäljning av hjälpmedel

Ingen försäljning av hjälpmedel sker inom Hjälpmedelsverksamheten. För produkter som inte är förskrivningsbara hänvisas till hjälpmedelsbutiker.

Grundutrustning

Innebär hjälpmedel som inte är individuellt förskrivna.

Grundutrustning köps in och hanteras av verksamheter inom HSL, SOL och LSS, för att kunna möta brukargruppen- och personalens behov inom specifik verksamhet.

Övrigt: Se ”Rutin Grundutrustning”, där du bland annat kan se vilka hjälpmedel som ingår samt roller och ansvar.

[Länk till Rutin Grundutrustning: Vägledning och stöd - Hälso- och sjukvård](#)

Korttidslån

Personer som är folkbokförda i Östhammars kommun har möjlighet att tillfälligt hyra vissa hjälpmedel mot en kostnad till exempel vid resa och utflykt. Personen kontaktar Hjälpmedelsverksamheten i god tid genom kundtjänst Östhammar Direkt Tel: 0173 - 86 000.

Korttidslån är inte en hälso- och sjukvårdsinsats och ska inte dokumenteras i journal.

Skyddad identitet

Kontakta HUL via mejl om behov av ett fiktivt nummer till en patient med skyddad identitet. HUL skapar ett fiktivt nummer som är kopplat till aktuell patient och mejlar åter via HUL sekretessmejl.

Sortimentsgrupper

Sortimentsgrupperna på HUL består av upphandlingsansvarig, konsulent, tekniker och förskrivare från hela länet. Sortimentgruppens uppgift är att kontinuerligt utvärdera upphandlat sortiment samt bidra med synpunkter inför framtagning av kravspecifikationer inför nya upphandlingar.

Som sortimentgruppsansvarig förskrivare, ansvarar du bland annat för att samla in synpunkter från dina kolleger. Ny upphandling inom respektive sortimentgrupp sker i regel vart fjärde år. HUL kontaktar respektive HAL i länet inför ny upphandling. HAL ansvarar för att utse representant och skicka information till HUL

Sport/hobby/motion

Hjälpmedel som är tänkt att användas specifikt för hobby, sport eller motion, ingår i egenansvar och förskrivs inte.

Synpunktshantering

Förskrivning av hjälpmedel görs utifrån HSL lagen.

HSL är en skyldighetslag (ingen rättighetslag), vilket gör att det inte är möjligt för en patient att överklaga en förskrivning.

Det finns olika möjligheter att lämna synpunkter på hjälpmedel om en patient upplever att han eller hon inte blivit bra bemött eller inte fått rätt hjälpmedel.

Synpunkter kan lämnas utan att skador eller risk för skador har uppstått.

Östhammars kommun tar emot synpunkter och klagomål för att förbättra sin verksamhet. Synpunkter diarieförs, blir allmänna handlingar och används i förbättringsarbete, där patienten kan välja att vara anonym eller få återkoppling från en ansvarig chef.

Synpunkter kan lämnas till:

- Kundtjänst Östhammar Direkt Tel: 0173 - 86 000 Mejl: osthammardirekt@osthammar.se
- Enhetschef på Enheten för rehabilitering, hjälpmedel och förebyggande, Omsorgskontoret Östhammar
- Digital tjänst på Östhammars externa webb - <https://sjalvservice.osthammar.se>: Se under Kommun och politik/Lämna din synpunkt
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) eller medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)
- Patientnämnden
- HUL via Uppsala kommuns externa webb: <https://www.uppsala.se/lankar-i-sidfoten/synpunkter-och-klagomal/>

Övertagande av hjälpmedel mellan huvudmän när personen fyller 21 år

Se rutin i ViS – ”Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel”.

- Vid behov gör du som förskrivare inom kommun och region ett gemensamt hembesök och bedömning över aktuella hjälpmedel.
- En tekniker från HUL bör följa med vid översyn av avancerade HUL-hjälpmedel som kommunen eventuellt planerar att köpa och ta över ansvaret för. Se under punkt 5 i ViS dokumentet samt bilaga 1
- Som förskrivare gör du en ”Arbetsorder” i Förskrivarportalen
- HAL beslutar vilka produkter som köps över samt ombesörjer nya inventarienummer till de hjälpmedel som ska inventariemärkas

- Du som förskrivare ansvarar för att märka upp produkten med det nya inventarienumret samt registrera produkten på patient i Förskrivarportalen. Journal startas vid behov.
- Information till patient, anhörig och personal om nya kontaktvägar

[Länk till ViS - Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel: GetDocument](#)

Hjälpmedel utanför kommunens förskrivaransvar

Arbetslivet

Hjälpmedel i arbetslivet bekostas av arbetsgivaren eller Försäkringskassan.

Asylsökande

Regionen ansvarar för Hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive hjälpmedel till personer som är asylsökande. Personerna hänvisas till Arbetsterapi i Primärvård via 1177.se eller via telefon 018 - 611 87 76. Se ViS-dokumentet ”Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel i samverkan”.

Barn och ungdomar under 21 år

Regionens Arbetsterapi i Primärvård, har uppdrag gällande förskrivning av hjälpmedel för personer under 21 år (rörelse- och kognitiva hjälpmedel) som inte är inskrivna inom habiliteringen. Hänvisa till kontakt via inloggning 1177 alternativt telefon 018 - 611 87 76. Se ViS-dokumentet ”Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel i samverkan”.

Handikappanpassning av bil/moped

Försäkringskassan är ansvarig.

HVB-hem

Regionen ansvarar för hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive hjälpmedel till personer som vistas på HVB hem för vård och behandling. Personerna hänvisas till ”Arbetsterapi i Primärvård” via 1177.se eller via telefon 018 - 611 87 76. Se ViS-dokumentet ”Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel i samverkan”.

Skolhjälpmedel till vuxna

Skolhuvudmannen har ansvar för att vuxenstuderande elev med funktionsvariation ska fungera i skolmiljön och kunna tillgodogöra sig undervisning.

Syn-, hörsel-, kommunikations samt ortopedtekniska hjälpmedel

Region Uppsala har ansvar för syn, - hörsel, kommunikation och ortopedtekniska hjälpmedel, oavsett personens ålder. Se ViS-dokumentet ”Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel i samverkan”.

Sport/hobby/motion

Hjälpmedel att användas specifikt för att utöva sport, hobby eller motion räknas som ett egenansvar och kan inte förskrivas.

Utländska medborgare

Utländsk medborgare som vid tillfällig vistelse (turist) från EU/EES-land som är i behov av akuta hälso- och sjukvårdsinsatser inklusive hjälpmedel, har rätt till den vård som inte kan vänta. För bedömning av vilken vård som inte kan vänta krävs läkarkontakt.

För person med uppehållstillstånd gäller samma regler som för svenska medborgare.

Utomlänsperson som vistas i Östhammars kommun

Östhammars kommun är inte skyldig att tillhandahålla hjälpmedel till patienter som inte är folkbokförda i kommunen.

Om en patient från annat län vistas i kommunen för vård och behandling som regionen utför, har patienten rätt att få hjälpmedel kopplat till detta. Regionen ansvarar för hjälpmedel.

[Länk till ViS - Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel: GetDocument](#)

[Länk till Riksavtal för utomlänsvård SKR: Riksavtal för utomlänsvård - SKR](#)

[Länk till Rutin Tillfällig vistelse i Östhammars kommun: rutin-tillfallig-vistelse-i-osthammars-kommun.pdf](#)

Förskrivningsbara produktområden och produkter

Förskrivningsbara produktområden samt kriterier för förskrivning Hjälpmedlen är ordnade i produktområden enligt ISO 9999:2011. Nedan angivna produktområden är de som är individuellt förskrivningsbara i Östhammars kommun.

Hjälpmedel som inte omfattas av angivna ISO-koder nedan kan ansökas om via Särskilt hjälpmedelsärende, och kan beviljas om behoven bedöms så stora att angelägenhet och nytta är höga. Det gäller endast produktområden inom huvudkoderna 09 och 12.

04 Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling	
04 28 09 Tyngdväst (Hjälpmedel för stimulering av sinnen genom fysisk beröring)	Kriterier: Kan förskrivas vid stor motorisk eller psykisk oro Mål: Förbättra aktivitetsförmåga och koncentration, minska oro och ångest i aktivitetsutförande Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Konsulentorder krävs så länge upphandlat sortiment saknas Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel (Obs dessa är inte upphandlade)
04 33 06 Tryckavlastande madrass (Hjälpmedel för att bevara hud och vävnad intakt vid liggande)	Kriterier: Risk för trycksår eller förekomst av trycksår. Får även förskrivas för smärtreduktion vid palliativ vård Mål: Förebygga uppkomst av, avlasta eller behandla trycksår Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Enligt rutin ifrån Kommunförrådet alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog Madrasser i Förskrivarportalen/Myloc, Aktuell Mall madrassbeställning SSK, Lathund för SSK
04 48 27 Positioneringskuddar (Hjälpmedel för kroppspositionering under behandling)	Kriterier: Aktivitetsbegränsning som innebär avsaknad av förmåga att själv ändra och/eller bibehålla positionering i sittande och eller liggande. Positioneringskuddar kan förskrivas om vanliga kuddar och dylikt provats för att se om samma effekt kan uppnås med dem Målgrupp: Personer med svår funktionsnedsättning som innebär ökad muskeltonus, smärta, och eller felställning och

	som i behandlande och eller avlastande syfte har behov av, att med hjälp, inta, ändra och eller bibehålla positionering i sittande och eller liggande Mål: Förebygga kontrakturer och/eller smärta. Minska tonus Underlätta andning Bedömning: Exempel på fall där positioneringskuddar kan vara indikerat. Vid kontrakturer Vid hög eller låg tonus för positionering i liggande och sittande Vid positionering av sittande i stol eller rullstol där andra alternativ inte är möjliga I smärtlindrande syfte I syfte att öka aktivitet i sittande Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Konsulentkontakt krävs så länge upphandlat sortiment saknas Dokument: Upphandlat sortiment saknas.
04 48 39 Ståstöd (Ståbarrar och ståstöd till exempel Meerkat, Easystand)	Kriterier: För ståträning till patient med måttlig/svår funktionsnedsättning för att stå och/eller att bibehålla stående ställning, och i syfte att uppnå ett eller fler mål enligt nedan Avancerat ståstöd kan förskrivas till patienter med svår funktionsnedsättning och där behovet finns av ett stabilt och kroppsnära stöd under hela uppresningsfasen Behov och möjlighet att stå ska vara regelbundet och frekvent Mål: Förhindra utveckling av felställningar Normalisera muskeltonus Motverka smärta och eller cirkulationsrubbningar Underlätta ventilation Belastning av skelett och normalisering av skelett och leder Ökad delaktighet och aktivitetsförmåga Särskilt hjälpmedelsärende: Ja

	Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Uppföljning: 1 gång/år utförs okulär besiktning enligt instruktion och behov och användning följs upp Dokument: Årlig kontroll tippbräda och ståstöd samt Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
04 48 39 Ståstöd (Ståbarrar och ståstöd, Bure Rise and GO)	Kriterier: Vid behov av mycket stöd och trygghet i uppresning och-/eller gång För patient som har mycket svårt att resa sig upp och-/eller förflytta sig/gångträna med endast manuellt stöd (jämför elgåbord) Förflyttningshjälpmedel som möjliggör aktivitet trots mycket nedsatt funktionsförmåga Mål: Möjliggöra uppresning/stå/gångträning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
04 48 42 Tippbräda (Caribou)	Kriterier: För ståträning till patient med måttlig/svår funktionsnedsättning för att stå och/eller att bibehålla stående ställning och i syfte att uppnå ett eller fler mål enligt nedan Behov och möjlighet att stå ska vara regelbundet och frekvent Mål: Förhindra utveckling av felställningar Normalisera muskeltonus Motverka smärta och eller cirkulationsrubbningar Underlätta ventilation Belastning av skelett och normalisering av skelett och leder Ökad delaktighet och aktivitetsförmåga Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder

	Uppföljning: 1 gång/år utförs okulär besiktning enligt instruktion och behov och användning följs upp. Dokument: Årlig kontroll tippbräda och ståstöd samt Sortimentkatalog HUL-hjälpmedel i Förskrivarportalen
09 Hjälpmedel för personlig vård och deltagande i personlig vård	
09 07 03 Bälten och selar för positionering i rullstol (Bälten och selar för att stabilisera kroppen)	Kriterier: Bibehålla en god positionering och sittställning för patienten. Detta är en skyddsåtgärd, se kommunens ”Rutin Skyddsåtgärder Mål: Bältet eller selen ska ge möjlighet till aktivering, positionering och stöd. Samtycke krävs Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Produktbeställning Dokument: Sortimentkatalog HUL-hjälpmedel Övrig information: Leverantörer kan ha som krav att bälte ska användas om rullstolen används som alternativt säte vid transport, se respektive leverantörs bruksanvisning
09 09 03 Stödstrumppådragare (Stödstrumppådragare)	Kriterier: För att klara av att på stöd- eller kompressionsstrumpor självständigt eller med hjälp av anhörig Mål: Självständigt klara att sätta på stödstrumpor Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-Hjälpmedel
09 12 03 Mobila hygienstolar (Flyttbara toalettstolar)	Kriterier: Mycket nedsatt förflyttningsförmåga som medför svårighet att ta sig till och från vanlig toalettstol eller behov av sittande med stöd vid dusch Mål: Möjliggör toalettbesök och att sköta sin hygien Särskilt hjälpmedelsärende: Endast vid elfunktion

	Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Funktionsbeställning eller Produktbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel. Observera tippriksen. Se respektive bruksanvisning! Mobil hygienstol med elektrisk höjning/sänkning Kriterier: Mycket nedsatt förflyttningsförmåga som medför svårighet att ta sig till och från vanlig toalettstol och behov av sittande med stöd vid dusch Frekventa behov av omvårdnad i hygienstol flera gånger dagligen. Hygienstolen används både vid dusch- och toalettsituationer Behov av att kunna höja och sänka stolen för att underlätta manuella förflyttningar Mål: Underlätta omvårdnad och/eller förflyttningar Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Konsulentorder Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel. Observera tippriksen, se respektive bruksanvisning!
09 12 12 Toalettförhöjning (Toalettstolsförhöjningar, fristående (till exempel Stapla Lätt)	Kriterier: Nedsatt förflyttningsförmåga och svårighet att resa sig upp från eller sätta sig ner på toalettstol. Kan även användas med hink vid behov av toalettstol i närheten av sängen Mål: Självständigt eller med hjälp klara toalettbesök på ett tryggt och säkert sätt Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
09 12 18 Toalettförhöjning fast (till exempel Hi-Loo)	Kriterier: Nedsatt förflyttningsförmåga och svårighet att resa sig upp från eller sätta sig ner på toalettstol. Ska kunna monteras säkert på befintlig toalettstol

	Mål: Självständigt eller med hjälp klara toalettbesök på ett tryggt och säkert sätt Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
09 12 21 Toalettsitsar med inbyggd lyftanordning	Kriterier: Nedsatt förflyttningsförmåga och svårighet att klara toalettbesök på annat sätt. Behovet ska vara varaktigt Mål: Möjliggöra toalettbesök på ett tryggt och säkert sätt självständigt eller med hjälp av assistans Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Rutin Toalettlyft samt Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
09 12 24 Toalettarmstöd (Toalettarmstöd och /eller toalettryggstöd som monteras på toaletten, till exempel Supporter)	Kriterier: Nedsatt förflyttningsförmåga och/eller behov av armstöd vid uppresning eller när personen ska sätta sig ner. Kunna monteras säkert på befintlig toalettstol Mål: Självständigt eller med hjälp klara toalettbesök på ett tryggt och säkert sätt Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
09 33 03 Badbrädor och duschstolar /duschpallar (Bad- och duschstolar med och utan hjul, badbrädor, pallar, ryggstöd och sitsar)	Kriterier: Nedsatt förflyttningsförmåga med behov av att duscha sittande. Säker överförflyttning med eller utan hjälp av annan person. Mål: Självständigt eller med hjälp klara dusch eller bad på ett tryggt och säkert sätt Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel

	Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-hjälpmedel
09 33 12 Duschvagn (Badbritsar, duschbord och skötbord)	Kriterier: Betydande funktionsnedsättning där bad/dusch inte kan utföras på annat sätt. Säker förflyttning med hjälp av annan person Mål: Möjliggöra bad- och duschsituation på ett tryggt och säkert sätt då det inte fungerar att använda hygienstol på hjul Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Konsulentkontakt krävs, därefter Produktbeställning
12 Hjälpmedel relaterade till personlig förflyttning och transport	
12 03 06 Armbågsryckor	Kriterier: Nedsatt balans och/eller gångförmåga. Kan även förskrivas för avlastning Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls/förbättras. Förebygga fall. Motverka inaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-hjälpmedel
12 03 09 RA-kryckkäppar (Underarmskryckor)	Kriterier: Nedsatt balans och/eller gångförmåga samt nedsatt handfunktion, vilket medför att vanlig armbågsrycka inte kan användas Mål: Möjliggöra att förmåga att gå bibehålls/förbättras. Förebygga fall. Motverka inaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-hjälpmedel

12 03 02 Axillarkryckor	Kriterier: Nedsatt balans och/eller gångförmåga samt behov av att avlasta händerna Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls/förbättras. Förebygga fall. Motverka inaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Upphandlat sortiment saknas
12 03 16 Fyrpunktsstöd och liknande (Gånghjälpmedel med tre eller fler stödben)	Kriterier: Behov av stöd eller avlastning vid gång, då behovet inte kan tillgodoses med armbågsstycka/stödkäpp på grund av balansproblem och/eller oförmåga att hantera hjälpmedel med båda händer Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls/förbättras. Förebygga fall. Motverka inaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 06 03 Gåstativ (till exempel Betastöd)	Kriterier: Behov av stöd eller avlastning vid förflyttning Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls/förbättras. Förebygga fall. Motverka inaktivitet. Avlastning vid gång Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 06 06 Rollatorer	Kriterier: Behov av stöd eller avlastning vid gång Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls/förbättras Förebygga fall. Motverka inaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel

	Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 06 12 Gåbord (inklusive RA-rollatorer)	Kriterier: Behov av mer omfattande stöd vid gång eller avlastning vid gång eller vid svårigheter att greppa rollatorhandtag Får även förskrivas som överflyttningshjälpmedel. Gåbord med el-uppresning får förskrivas när gasreglerat gåbord inte fungerar Mål: Möjliggöra att förmågan att gå bibehålls /förbättras. Möjliggöra stående förflyttning även om gångförmågan är kraftigt begränsad Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel: Manuellt/gasreglerat gåbord HUL-hjälpmedel: Elgåbord Beställning: Manuellt/gas-reglerat: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Elgåbord: Produktbeställning Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 06 12 Gåbord (Bure Rise and Go)	Kriterier: Vid behov av mycket stöd och trygghet i uppresning och/eller gång För patient som har mycket svårt att resa sig upp och/eller förflytta sig/gångträna med endast manuellt stöd (jämför elgåbord) Förflyttningshjälpmedel som möjliggör aktivitet trots mycket nedsatt funktionsförmåga Mål: Möjliggöra uppresning/stå/gångträning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel

12 22 03 Manuell rullstol (allround, komfort, aktiv) (Manuella tvåhjulsdrivna rullstolar)	Kriterier: Får förskrivas till person med nedsatt gångförmåga som inte kan kompenseras med gånghjälpmedel Om en och samma rullstol inte täcker behovet kan fler än en rullstol förskrivas Lätt aktivrullstol: Kan förskrivas för att minska slitage på kroppstrukturer vid repetitiva moment som till exempel lyft av rullstolen eller behov av att köra rullstolen långa sträckor. Begränsat behov av inställningsmöjligheter. Patienten ska klara av framdrivning utan tippskydd Extremlätt aktivrullstol: Kan förskrivas för att minska slitage på kroppstrukturer som inte tillgodoses av lätt aktivrullstol Manuell rullstol med ståfunktion: Kan förskrivas när det finns behov av att dagligen kunna utföra vardagsaktiviteter i stående och/eller stort medicinskt behov av att använda ståfunktion som inte tillgodoses av annat ståhjälpmedel. Ha god bålstabilitet Mål: Möjliggöra sittande förflyttning inom- och/eller utomhus kortare eller längre sträckor Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Särskilt hjälpmedelsärende: Ja, vid extremlätt aktivrullstol och manuell rullstol med ståfunktion. ”Särskilt hjälpmedelsärende” krävs även vid behov av fler än två manuella rullstolar eller två rullstolar av samma sort (till exempel två komfortrullstolar) Beställning: I första hand Funktionsbeställning i Förskrivarportalen. När specifik rullstol önskas görs Produktbeställning med bifogat utprovningsprotokoll. Se nedan Aktivrullstolar: Konsulentkontakt krävs, därefter Produktbeställning Rullstol med ståfunktion: Utprovningsorder Dokument: Sortimentskatalog HUL- hjälpmedel samt orderguider Hjul som tillbehör (till exempel FreeWheel)
--	---

	Kriterier: Tilläggsutrustning till manuell rullstol om det underlättar framdrivning och/eller ger framdrivningshjälp. Patienten ska själv kunna hantera användningen Mål: Möjliggöra delaktighet och aktivitet i sin närmiljö. Möjliggöra att hushålla med krafterna för att fungera i vardagen Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Beställning: Utprovningsorder Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Dokument: Upphandlat sortiment saknas
12 22 18 Manuell rullstol (transportrullstol) (Manuella vårdarmanövrerade rullstolar)	Kriterier: Manuell vårdarmanövrerad rullstol kan förskrivas till patienter som har behov av hjälp av annan person för att uppnå förflyttning med rullstol För övrigt se 12 22 03 ”Manuella tvåhjulsdrevna rullstol”
12 23 03 Elrullstolar med styre (Eldrivna rullstolar med manuell direktstyrning)	Kriterier: Samtliga kriterier ska vara uppfyllda: • Elrullstolen ska påtagligt ge patienten ökad självständighet. Den ska möjliggöra utförande av dagliga aktiviteter • Behoven ska inte vara av övergående karaktär • Den ska ersätta gångförmågan, inte cykel, färdtjänst eller andra färdmedel. Uttrötthet och smärta ska beaktas, på så sätt att patientens aktivitetsförmåga väsentligt påverkas i närtid • Gångförmågan ska vara kraftigt nedsatt, riktmärke: under 150–200 meter med hjälpmedel på så sätt att patientens aktivitetsförmåga väsentligt påverkas i närtid • Enligt matris i ”Särskilt hjälpmedelsärende” ska angelägenhet/konsekvens samt effekt/nytta bedömas som stor och nyttjandegrad som flera gånger/vecka. Behovet ska finnas året om • Patientens kognitiva förmåga ska vara tillräckligt bra för att hantera elrullstolen i den miljö den är tänkt att användas i

	• Överförflyttning till elrullstol ska kunna ske på ett tryggt och säkert sätt självständigt eller med stöd av anhörig eller personal • Elrullstol får ej framföras av patient som på grund av till exempel sjukdom, uttröttnings, påverkan av alkohol eller andra stimulerande/bedövande ämnen inte kan framföra rullstolen på ett säkert sätt • Laddnings- och förvaringsplats måste säkerställas Mål: Möjliggöra aktivitet och delaktighet i sitt hem och /eller närmiljö. Möjliggöra att hushålla med krafterna för att fungera i vardagen Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder. Scooter kan förskrivas utan föregående utprovning på HUL. Se rutin för elrullstol i Förskrivarportalen Uppföljning: 1 gång/år Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel samt rutiner under egen elrullstols mapp i Förskrivarportalen/Myloc/ Dokument.
12 23 06 Elrullstolar med joystick (Eldrivna rullstolar med elektronisk styrning)	Kriterier: Samtliga kriterier ska vara uppfyllda. • Elrullstolen ska påtagligt ge patienten möjlighet till självständighet. Den ska möjliggöra utförande av dagliga aktiviteter • Behoven ska inte vara av övergående karaktär • Elrullstol ersätter gångförmågan inte cykel, färdtjänst eller andra färdmedel • Enligt matris i ”Särskilt hjälpmedelsärende” ska angelägenhet/konsekvens samt effekt/nytta bedömas som stor och nyttjandegrad som flera gånger/vecka. Behovet ska finnas året om • Gångförmågan ska vara kraftigt nedsatt, riktmärke: under 150–200 meter med hjälpmedel. Uttrötbarhet och smärta ska beaktas, på så sätt att patientens aktivitetsförmåga väsentligt påverkas i närtid

	• Patientens kognitiva förmåga ska vara tillräckligt bra för att hantera el-rullstolen i en miljö den är tänkt att användas i • Överförflyttning till elrullstol ska kunna ske på ett tryggt och säkert sätt självständigt eller med stöd av anhörig eller personal • Elrullstol får ej framföras av patient som på grund av till exempel sjukdom, uttröttnings, påverkan av alkohol och andra stimulerande/bedövande ämnen inte kan framföra rullstolen på ett säkert sätt. • Laddnings- och förvaringsplats måste säkerställas Elrullstol med ståfunktion • Använder elrullstol vid förflyttningar både inom- och utomhus och där andra redskap för ståträning inte bedöms uppfylla behovet • När elrullstol med ståfunktion bidrar till att patienten får ökad räckvidd och aktivitetsförmåga. Individuella mål ska beskrivas. • Ska klara av att köra och hantera uppresningsfunktionen själv Förskrivaren ska i samråd med patientens FT/SG ha bedömt patientens förmåga att stå och behov av ståträning innan hjälpmedlet förskrivs. FT/SG som bedömt ståendet bör vara med genom hela förskrivningsprocessen Mål: Möjliggöra aktivitet och delaktighet i sitt hem och /eller närmiljö. Möjliggöra att hushålla med krafterna för att fungera i vardagen Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Uppföljning: 1 gång/år Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel rutiner under egen elrullstols mapp i Förskrivarportalen
12 24 09 Drivaggregat för manuella rullstolar - vårdarstyrda	Kriterier: Samtliga kriterier ska vara uppfyllda

	• Förhållandet vad gäller terräng, personens vikt och den som framför stolen ska vara sådan att det medför betydande svårigheter att skjutsa manuellt • Behoven ska inte vara av övergående karaktär • Patientens förflyttningsbehov i närmiljön kan inte tillgodoses med annat förflyttningshjälpmedel till exempel bra balanserad allroundrullstol • Den ska ersätta gångförmågan inte cykel, färdtjänst eller andra färdmedel • Patienten har ett kontinuerligt behov av promenader i närmiljön eller andra områden där man ofta vistas och att rullstolen används regelbundet varje vecka, året om • Laddnings- och förvaringsplats måste säkerställas Mål: Möjliggöra regelbunden utevistelse Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder. Vårdarstyrt drivaggregat kan förskrivas utan föregående utprovning på HUL. Se rutin för elrullstol och drivaggregat i Förskrivarportalen Uppföljning: 1 gång/år Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel samt rutin med tillhörande dokument under egen elrullstolsmapp i Förskrivarportalen
12 25 06 Rullstolsdynor (Sittdyna)	Kriterier: Dynor förskrivs som tillbehör till rullstol. Tryckfördelande dynor: Förskrivs till patient som kan variera sitt sittande i rullstol eller vid korttidsbehov till exempel i transportrullstol Tryckavlastande dynor: Förskrivs till patient som inte kan variera sitt sittande i rullstol, ändra sittställning samt att risk för trycksår föreligger Positionerande och tryckavlastande dynor: Förskrivs endast till patient som inte kan korrigera sitt sittande och/eller har stor risk/har trycksår Trycksårsbehandlande sittdyna: Kan förskrivas till annan sittplats när det finns hög risk för sår, där inga andra lösningar fungerar

	Mål: Bra sittande, förebygga och avlasta trycksår samt bidra till funktionell positionering Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 31 03 Glidbrädor, glidmattor, draglakan och vändningsmattor	Kriterier: Underlätta sittande eller liggande förflyttning. Kan även förskrivas för att minska smärta vid förflyttning Mål: Underlätta förflyttning självständigt eller med hjälp av annan person Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 31 06 Vridplattor /vändskivor	Kriterier: Förskrivs för roterande förflyttning i sittande eller stående Mål: Utföra förflyttningen självständigt i sittande och med hjälp av annan person i stående Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Upphandlat sortiment saknas
12 31 09 Fristående lyftbågar (Dävert)	Kriterier: Kan förskrivas till egen säng för att underlätta lägesändring och överflyttning självständigt eller med hjälp av annan person Mål: Underlätta lägesändring och/eller överförflyttning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv

	Dokument: Upphandlat sortiment saknas
12 31 12 Repstegar	Kriterier: Förskrivs till säng för att underlätta uppresning från liggande till sittande Mål: Kunna utföra förflyttningen självständigt i säng Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Upphandlat sortiment saknas
12 31 15 Vårdarbälten (Uppresningsbälten och västar)	Kriterier: Förskrivs vid behov av ökad säkerhet och trygghet där en eller flera personer hjälper till vid förflyttning eller gång Mål: Möjliggöra säker förflyttning, bibehålla gångförmåga Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog K-hjälpmedel
12 31 21 Överförflyttningsplattformar (till exempel ReTurn och Mover Plus)	Överförflyttningsplattform (ReTurn) Kriterier: Aktivitetsbegränsning som innebär behov av stöd vid överflyttning och där fötterna inte kan flyttas, patienten ska kunna medverka vid uppresning Överförflyttningsplattform med fast sittstöd (Mover Plus) Kriterier: Patienten klarar inte att stå tillräckligt länge för att möjliggöra säker förflyttning och ReTurn med ReTurnbelt är inget fullgott alternativ Mål: Säker överflyttning, bibehålla uppresningsförmågan Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog Kommunhjälpmedel

12 36 03 Mobil lyft (Mobila lyftar för överflyttning av en sittande person med hjälp av slingsäten)	Kriterier: Förskrivs när alla möjligheter till stående förflyttningar är uttömda Mål: Säker överflyttning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Funktionsbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
12 36 04 Stålyft (Mobila lyftar för överflyttning av en stående person)	Kriterier: Förskrivs till patient som har viss ståfunktion, men där manuella överförflyttningshjälpmedel inte kan användas Mål: Säker överflyttning, möjliggöra medverkan Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Funktionsbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
12 36 12 Taklyft (Stationära lyftar monterade på väggar, golv och/eller i tak)	Kriterier: Förskrivs när alla möjligheter till stående förflyttningar är uttömda och där hjullyft inte är ett alternativ till exempel på grund av utrymmesskäl, brukarvikt eller smärttillstånd Mål: Säker överflyttning Särskilt hjälpmedelsärende: Endast vid rum till rum lösningar eller behov av fler än två motorer. Obs! Måste vara klart att patienten har fått godkänt av fastighetsägaren. Se under rubrik "Fast montering och återställning" Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Produktbeställning: "Projektering av taklyft" Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
12 36 21 Lyftselar (Selar, sitsar och bårar till hjälpmedel för att lyfta personer)	Kriterier: Se "lyftar" 12 36 03 – 12 36 12 Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Ifrån Kommunförrådet enligt rutin alternativt hämta själv

	Dokument: Sortimentsskatalog K-hjälpmedel Övrigt: Selen levereras med nametag/kontrollremsa. Fyll i patientens namn med tvättakta permanent tuschpenna. Extra nametag och tuschpenna beställs ifrån Kommunförrådet
15 Hjälpmedel i hushållet	
15 09 27 Ät-apparater	Kriterier: Förskrivs för att självständigt kunna överföra mat från tallrik till mun Mål: Främja självständighet vid matsituation Särskilt hjälpmedelsärende: Ja Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Upphandlat sortiment saknas
18 Hjälpmedel för utrustning och anpassning av bostäder och andra lokaler	
18 09 03 Arbetsstolar (Stolar)	Kriterier: Arbetsstol kan förskrivas om patienten kan uppnå en väsentligen högre självständighet och/eller aktivitetsgrad i vardagliga aktiviteter Behovet kan inte tillgodoses med att sitta på rollator eller annan sittmöbel Fokus ska vara på självständighet. Behovet ska vara dagligen Arbetsstol kan förskrivas i stället för rullstol om det fungerar bättre för patienten i ADL-aktiviteter Aktivitetsbegränsning som innebär svårigheter att självständigt förflytta sig i bostaden med rullstol där arbetsstol kan ersätta eller komplettera manuell rullstol och ge större utrymme för aktivitet Arbetsstol med elektrisk höj- och sänkfunktion: Kriterier: Kan förskrivas till patient som har stora svårigheter att resa sig på grund av funktionsnedsättning, och när en sådan arbetsstol är enda möjligheten till självständig och skonsam uppresning

	Mål: Bibehålla/öka aktivitetsförmåga i hushållsaktivitet, möjliggöra förflyttningar i bostaden i samband med hushållsaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Produktbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
18 09 06 Ståstolar	Kriterier: Aktivitetsbegränsningar som innebär svårigheter att klara hushållsaktiviteter eller som medför behov av stöd i stående vid utförande av hushållsaktiviteter, där behovet inte kan tillgodoses med vanlig stol, kontorsstol eller arbetsstol Enklare alternativ ska ha provats. Behovet ska vara flera gånger per vecka Mål: Bibehålla /öka aktivitetsförmåga i hushållsaktivitet och /eller möjliggöra förflyttningar i bostaden i samband med hushållsaktivitet Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Upphandlat sortiment saknas
18 09 09 Coxitstolar	Kriterier: Se under "Arbetsstolar" Kan förskrivas till patient som har grav sittproblematik och inte klarar av att böja höften i 90 grader. Se under "Arbetsstolar" för vidare kriterier
18 10 03 Ryggkuddar	Kriterier: Alternativ ryggdyna får förskrivas till rullstol när den rullstolsspecifika ryggdynan ej är tillräcklig. Mål: Uppnå funktionellt sittande Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Upphandlat sortiment saknas
18 10 15 Benstöd /fotstöd	Kriterier: Förskrivs för att underlätta förflyttning när patient kan medverka själv

(till exempel Bertilplatta, Footstool)	Mål: Säker och trygg förflyttning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Upphandlat sortiment saknas
18 12 10 Sängar, elektriskt reglerbara	Kriterier: Ska ej ersätta privat säng som ej har gått att anpassa med andra hjälpmedel. Mycket nedsatt funktionsförmåga Mål: Skapa trygg och säker omvårdnad vid stort omvårdnadsbehov Bariatrisk patient: När ovanstående uppfylls samt behov av säng som tar >250 kg finns Extra låg säng: Används där fallrisken är stor, samt för att minimera användandet av sänggrindar om dessa utgör en skaderisk Kognitiv svikt. Obs! Detta kan vara att betrakta som skyddsåtgärd. Se under ”Skyddsåtgärder” Säng 90 cm: Underlätta vid rörelsehinder, andning och /eller uppresning och lägesändring Säng 105–120 cm: Underlätta vid rörelsehinder, andning och/eller uppresning och lägesändring, där kroppsstruktur medför att standardbredd inte fungerar Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: 90 cm bred säng: Beställs via funktionsbeställning Låg säng samt sängbredd 105–120 cm: Beställs via Produktbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
18 12 18 Bas madrass (Madrasser och madrassöverdrag)	Kriterier: Tillhör till vårsäng Mål: Se 181210 Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel

	Beställning: Ingår till förskriven säng. Produktbeställning vid beställning av enbart madrass Dokument: Sortimentkatalog HUL-hjälpmedel/Madrasser Sortimentkatalog
18 12 24 El-sängryggstöd (Separata ställbara rygg och benstöd för sängar)	Kriterier: Möjliggöra självständig förflyttning i och ur säng. Underlätta andning för personer med hjärt- och lungsjukdom Mål: Underlätta förflyttning, underlätta andning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL- hjälpmedel Beställning: Produktbeställning Dokument: Sortimentkatalog HUL-hjälpmedel
18 12 26 Uppresningsstöd (till exempel Eva-stöd)	Kriterier: Måttlig svårighet att förflytta sig i/ur säng Mål: Underlätta förflyttning i/ur säng Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-hjälpmedel
18 15 03 Förhöjningsklossar (Förhöjningsben)	Kriterier: Måttlig till stor svårighet att sätta och resa sig upp Mål: Underlätta förflyttningar som att sätta sig och vid uppresning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentkatalog K-hjälpmedel
18 18 10 Gripostång (Löstagbara stödskenor och handtag)	Kriterier: Stor svårighet i överflyttning och uppresning när inget annat hjälpmedel har fungerat. Särskilda krav för montering är att takets konstruktion måste tillåta punktbelastning på 100 kg.

	Mål: Möjliggöra överflyttning och uppresning i vardagsaktiviteter Särskilt hjälpmedelsärende: Ja, om förskrivning av fler än två Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Produktbeställning samt vid behov Arbetsorder för montering av tekniker (ange ordernumret på Produktbeställningen i ordern Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel
18 30 15 Portabla ramper (tröskelramper, utomhusramper)	Kriterier tröskelramp: Underlätta framkomlighet till primära rum som används i bostaden för utförande av dagliga aktiviteter. Kriterier utomhusramp: Underlätta framkomlighet in till bostaden när patienten har förflyttningshjälpmedel Bedömning ska göras av förskrivare om ramp är lämplig som långtidsförskrivning eller om det ska förskrivas i väntan på bostadsanpassning Vid ofta återkommande behov av att medföra ramp på annan plats än den egna bostaden för att kunna framföra rullstol, frekvens minst 1 gång/vecka Mål: Öka framkomligheten, skapa säker förflyttning. Förflytta sig med rullstol/rollator upp och nedför en nivåskillnad exempelvis tröskel eller trappa Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Veckobeställning via Kommunförrådet till respektive basförråd alternativt hämta själv Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel

22 27 Hjälpmedel för kognition

Samlade kriterier då kognitiva hjälpmedel finns under flera ISO-koder

22 28 03 Ur och klockor (till exempel Memo-Timer, TimeFlex)	Kriterier: Vid behov av stöd med tidsuppfattning, påminnelse och planering som inte kan tillgodoses med produkt som finns i öppna handeln Mål: Att självständigt kunna strukturera, planera och få stöd med tidsuppfattning Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Produktbeställning Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel. Uppföljning kognitiva hjälpmedel
22 28 06 Kalendrar och tidtabeller avseende avancerade tids- och planeringshjälpmedel / programvara (till exempel MEMO Dayboard, Handi-One G3, applikationer)	Kriterier: Till patient med behov av stöd för planering, tidsuppfattning och påminnelse som inte kan tillgodoses med produkt som allmänt förekommer i öppna handeln eller med egen mobiltelefon Mål: Att självständigt kunna planera och strukturera sin vardag. Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Via Produktbeställning eller Utprovningsorder (se Sortimentskatalog) Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel, uppföljning kognitiva hjälpmedel
22 27 16 Bildstöd (Hjälpmedel för minnesstöd)	Kriterier: För personer med kognitiv nedsättning med behov av stöd i form av bilder, eller manuella planeringsverktyg, till exempel bilder, almanacka och magnetavla som inte kan köpas som konsumentprodukt Mål: Att kunna planera och organisera sin vardag med hjälp av bilder.

	Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: K-hjälpmedel Beställning: Beställs via Kommunens Dagliga verksamhet Focus i Centrum/Konst och Media Dokument: Sortimentskatalog HUL-hjälpmedel, Uppföljning kognitiva hjälpmedel, Beställningskatalog Konst & Media, Beställningsformulär Bildstöd ifyllningsbart
24 13 Hjälpmedel för styrsätt	
24 13 03 Kabelanslutna fjärrkontroller (Hjälpmedel för att handha, manövrera och / eller kontrollera utrustning till exempel fjärrkontroller och brytare till lampor, vårdsäng, tv, fönster med mera)	Kriterier: Behov av fjärrstyrt system för att inom bostaden självständigt styra funktioner i en eller flera enheter Ska användas dagligen Hjälpmedel som finns på öppna marknaden såsom fjärrkontroller, Google Home eller liknande ska vara uteslutna Tangerar bostadsanpassning i vissa fall (fast installation), men det kan behöva förskrivas andra typer av styrsätt till bostadsanpassningen Mål: Självständigt kunna styra tänkta enheter i sin vardag Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Beställning: Utprovningsorder Dokument: Sortimentskatalog, upphandlat sortiment saknas
24 13 18 Tangentbord	Kriterier: Person som ej har förutsättningar för att kunna använda vanligt tangentbord på grund av grav funktionsnedsättning samt förhindra ofrivilliga tangenttryckningar Mål: Att självständigt kunna hantera dator i vardagsaktiviteter. Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: HUL-Sortimentskatalog. Upphandlat sortiment saknas
24 13 21	Kriterier: Grav nedsatt och /eller ingen fysisk funktion i armar och händer. Behov av att kunna styra med ögon,

Pekarhjälpmedel (till exempel ögonstyrning, röststyrning, joystick/mus	läppstyrning (lipsync), huvud, sug och blås eller röststyrning. Endast anpassning av styrfunktioner på den enskildes egen dator Mål: Att självständigt kunna hantera dator i vardagsaktiviteter Särskilt hjälpmedelsärende: Nej Typ av hjälpmedel: HUL-hjälpmedel Beställning: Utprovningsorder Dokument: Checklista Anpassning styrmedel dator. Upphandlat sortiment saknas.
--	---

Kontaktlista Hjälpmedelsenheten samt Förskrivarlista

Sökväg: Gemensamt K: /Omsorgskontoret/LSS/HSL/Kommunförråd Tekniska hjälpmedel /Förskrivare

Kontaktlista HUL

HUL Adress: Palmbladsgatan 8 i Uppsala.

HUL:s Kundtjänst: hul@uppsala.se

Kontaktlista konsulenter: Se i Förskrivarportalen/Myloc/Dokument / Gemensamma Rutiner

Supportärende avseende Förskrivarportal: HUL.mylocsupport@uppsala.se

Revidering/Ändring 2026-07-22

Rutinen är uppdaterad på grund av att det har skett en hel del förändringar sedan rutinen fastställdes 2019-03-20.

I samband med införandet av nytt verksamhetssystem för hjälpmedel (2025-03-07), har hela dokumentet fått en översyn och uppbyggnad enligt Förskrivningsprocessen

Hjälpmedelsansvariga i länet, har bland annat arbetat fram gemensamma kriterier, mål för samtliga förskrivningsbara produktområden inom förflyttning, hygien och kognition.

Östhammars kommun har inte längre korttidslån för personer som inte är folkbokförda i Östhammars kommun.